

Atelierkinderen

Het vieren van creatiekracht

Pedagogisch beleidsplan

Jan Luijkenstraat 116
2024AJ Haarlem
mail: info@atelierkinderen.nl
www.atelierkinderen.nl
Onderdeel van Caleidos
KVK 68722729

Versie 2026

Welkom.....	4
1 Hoe zien wij de vrije tijd van kinderen?	5
Onze visie in de praktijk.....	5
2 Wettelijke kaders kinderopvang.....	7
2.1 De vier pedagogische basisdoelen en de interactievaardigheden in de praktijk	8
Emotionele veiligheid- basisdoel 1	8
Persoonlijke competentie- basisdoel 2.....	13
Overdracht van normen en waarden- basisdoel 4	16
Anti-pestbeleid.....	17
3 Pedagogische opvattingen	18
Door de Antroposofie geïnspireerd.....	19
Vlinderbrein	19
Natuurlijk ouderschap/ attachment parenting	20
Individuele benadering.....	20
SAAM.....	20
Mentorschap.....	21
Risicovol spelen	23
4 Ons activiteitenaanbod.....	26
Schooldagen	26
Vakantiedagen (studiedagen)	26
Ons activiteitenaanbod binnen	28
Ons activiteitenaanbod buiten.....	29
5 Locatie en andere randvoorwaarden.....	30
Omvang en leeftijdsopbouw	30
BKR, stabiliteit en teamsamenstelling.....	30
Administratief (zie ook het informatieboekje)	31
Veiligheid en ruimtes	31
Achterwacht.....	32
Alleen in het gebouw.....	32

Algemene huisregels.....	33
Dagschema voor schooldagen.....	33
Dagschema voor een vakantie- of studiedag.....	34
Ophalen en ontvangst van de kinderen	35
Eet- en drinkmoment	35
Ophalen door ouders	36
Vervoer van school naar de BSO	37
6 Kennismaken en wennen	39
7 Medewerkers	41
Inzet en begeleiding van stagiaires	42
Vrijwilligers en inzet van ouders	42
Jaarlijkse bijscholing	43
8 Zorgen rondom een kind	44
Meldcode huiselijk geweld en Kindermishandeling	44
9 Ouders	45
De oudercommissie	45
Uitvoeren en evaluatie van het pedagogisch beleid.....	46
Beleid bespreken, evalueren en bijstellen- hoe doen wij dat	46
Inzet Pedagogisch beleidsmedewerker/Pedagogisch coach	47

Welkom

Mensen en dus kinderen hebben de basisbehoefte om zich onderdeel van iets te voelen. Onderdeel van de maatschappij, onderdeel van school, onderdeel van het gezin. Het liefst is iedereen van het gezin thuis bij elkaar. Dan is alles goed en kunnen kinderen ontspannen. Onze maatschappij is nu zo ongericht dat dit niet altijd kan. En dan kunnen ze terecht bij een van de locaties van Atelierkinderen. Onze missie is kinderen te laten ervaren dat hun middag bij Atelierkinderen hen iets brengt en van toegevoegde waarde is. Dat zij een onderdeel zijn van Atelierkinderen, dat ze een atelierkind zijn. Pas dan zijn wij tevreden. Wees welkom!

1 Hoe zien wij de vrije tijd van kinderen?

Vrije tijd is hét moment voor kinderen om in contact te komen met hun creativiteit, wat wij hun creatiekracht noemen. Kinderen doen dit via het vrije spel of bepaalde oefeningen/ spelletjes en meer georganiseerde activiteiten. Wij zien het als onze taak om voor de juiste randvoorwaarden te zorgen zodat het vrije spel kan ontstaan. Of als dat niet lukt of ze willen wat anders, met georganiseerde spelletjes en kunstzinnig werk zij weer hun eigen creatiekracht te laten ervaren. Want dan voelt ieder kind (ieder mens) zich weer in balans en wie in balans is kan zich optimaal ontspannen. Pas als je ontspannen bent is er ruimte voor nieuwe ervaringen. Dan kun je de volgende dag weer fit naar school!

Waarom is dit nodig?

Mensen zijn van nature creatief. En nee, hiermee bedoelen we niet dat iedereen moet kunnen tekenen. Het gaat over een heel basale vorm van creëren. De mens als wezen creëert. Uit grondstoffen maakt de mens iets wat er eerst niet was, van hout naar een huis, van graan naar brood. Ook uit niet tastbare dingen wordt iets gecreëerd. Van gevoelens en ervaringen naar kunst. Bij dit proces is het ratio ondergeschikt. Hier gebruiken we onze andere hersenhelft voor, onze gevoelens en onze spirituele vermogens. Deze creatiekracht heeft op een schooldag weinig tot geen ruimte gekregen en die ruimte wil Atelierkinderen bieden.

Spelen is als eten en drinken voor kinderen. Ze verwerken alles wat ze hebben meegemaakt en maken het zich zo eigen. De georganiseerde spelletjes kunnen in de vele vormen zijn, denk aan spelletjes met je lijf waarbij je alle zintuigen nodig hebt, een verhaal voorlezen, kunst maken of een meditatie/visualisatie doen. Alles gaat hierbij op uitnodiging. Kinderen mogen zelf kiezen of ze hierin mee willen doen. Want als je nooit mag kiezen maar altijd het ritme van anderen moet volgen, hoe ontdek je dan jouw eigen behoeftes?

Herken jij je in deze visie? Kom dan vooral eens langs op een van onze locaties om te ervaren hoe de sfeer is. Wij hebben gekozen voor het format buitenschoolse opvang om de toegang tot Atelierkinderen mogelijk te maken want zo kan er opvangtoeslag worden aangevraagd en kunnen wij ouders de hele middag en vakantiedag ontzorgen. Wij voldoen aan alle eisen uit de wet Kinderopvang en worden hierop gecontroleerd door de GGD.

Op de website kunt u de link naar het laatste GGD-rapport vinden.

Onze visie in de praktijk

Wij vangen de kinderen op in kleine groepen, maximaal 10. Op deze manier verminderen we het aanpassen aan de regels van een groep en de hoeveelheid prikkels. De pedagogisch medewerkers hebben op deze manier de kans om kinderen individuele aandacht te bieden en kunnen ruimte maken voor de individuele behoeftes van kinderen. De groep is klein maar wel een groep. Kinderen voelen zich nog steeds een onderdeel van een geheel en de sfeer doet aan een groot gezin denken. Er is daarom wel een basisritme in de dag zodat we bewuste momenten hebben waarop we met iedereen contact maken. Dit zijn van nature de eet- en drinkmomenten. Tussen deze momenten door is er tijd voor het vrije spel of een georganiseerde activiteit. Op de dagen in de schoolvakantie is er in de ochtend en/of de middag een georganiseerde

activiteit die wat langer kan duren. Kinderen komen dan fris bij ons binnen en hebben behoefte aan inspiratie. Kunst en natuur zijn altijd de rode draad in onze activiteiten. Zie voor meer toelichting over onze activiteiten in hoofdstuk 4.

2 Wettelijke kaders kinderopvang

Het pedagogische beleid van Atelierkinderen, is gebaseerd op de uitgangspunten van de Wet Kinderopvang, de uitgangspunten van het Besluit Kwaliteit Kinderopvang en het Pedagogisch Kader 4-13 jaar.

Onderstaande tekst is afkomstig uit artikel 2 van het Besluit Kwaliteit Kinderopvang en verwoordt heel precies wanneer een kinderopvangorganisatie verantwoorde kinderopvang biedt.

In het kader van het bieden van verantwoorde opvang, draagt de manager er in ieder geval zorg voor dat, rekening houdend met de ontwikkelingsfase waarin kinderen zich bevinden:

- a. Op een sensitieve en responsieve manier met kinderen wordt omgegaan, respect en autonomie van kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen.
- b. Kinderen spelenderwijs worden uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving.
- c. Kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden.
- d. Kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

Dit geeft 4 basisdoelen voor goede opvang en 6 interactievaardigheden waar deze goede opvang mee gerealiseerd wordt (het gereedschap van de PM-er). Zij vormen de basis van de pedagogische werkwijze binnen Atelierkinderen en het positieve pedagogisch klimaat bij de locaties.

De interactievaardigheden zijn:

- Het bieden van emotionele ondersteuning;
- Respecteren van de autonomie;
- Leidinggeven en structuur bieden;
- Informatie en uitleg geven;
- Interactie in de groep begeleiden;
- Het stimuleren van de ontwikkeling.

Met deze 6 interactievaardigheden heeft de pedagogisch medewerker een goed gevulde rugzak met vaardigheden in zijn bezit welke goed aansluit op de behoefte van kinderen; de zorg voor veiligheid en welbevinden, autonomie en participatie, spelen, leren en sociale relaties.

Bij de interactievaardigheden zijn communicatieve vaardigheden zoals luisteren naar en praten met kinderen, positief gedrag bevorderen, grenzen stellen en conflicten begeleiden heel belangrijk. Deze vaardigheden brengen de medewerker en het kind beter in contact met elkaar en helpt het kind te leren vertrouwen op zichzelf en op anderen.

Niet alleen de individuele interacties zijn belangrijk, maar zeker ook de interacties van de groep als geheel (de groeps sfeer). Kinderen ontwikkelen zich het beste bij een fijne sfeer in de groep, met vooral positieve interactie tussen de kinderen onderling. Het werken met vaste pedagogisch medewerkers en het vormen van een groep met een vaste kern van kinderen worden hierbij als uitgangspunten genomen.

In de volgende paragraaf wordt op illustratieve wijze verwoord hoe de basisdoelen worden vormgeven bij alle locaties van Atelierkinderen en hoe de interactievaardigheden hieraan bijdragen.

2.1 De vier pedagogische basisdoelen en de interactievaardigheden in de praktijk

Ons pedagogisch beleid omvat ook de vier pedagogische basisdoelen die in de wet Kinderopvang zijn omschreven en welke zijn geformuleerd door Riksen- Walraven. Zie punt a t/m d hierboven. Deze doelen zijn erop gericht om kinderen het volgende aan te bieden:

- Een gevoel van (sociaal) emotionele veiligheid en fysieke veiligheid bieden.
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie.
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competentie.
- De kans om zich waarden en normen van de samenleving eigen te maken.

Fysieke veiligheid wordt uitgebreid behandeld in het Beleid Veiligheid en Gezondheid.

Emotionele veiligheid- basisdoel 1

Gezien worden, ruimte ervaren om jezelf te zijn en tegelijk omhulling, je ergens in opgenomen weten en tegelijk vrijheid ervaren. Als dat er is, is er veiligheid.

De kleine groep maakt de lijntjes kort tussen kind en PM₁-er, tussen ouder en PM-er/ manager en tussen PM-er en manager. Zo staan we samen om de kinderen.

Gezien worden en ruimte krijgen om jezelf te zijn

Dat begint met een oprechte begroeting van de PM-er bij school.

De PM-er en ondersteuner zorgen ervoor dat zij bekend zijn bij de school en waar kan ook bij de directe juffen en meesters van de kinderen. We hebben weinig wisselende gezichten dus zijn voor de school heel herkenbaar. Daarnaast hebben we een herkenbare bakfiets en dragen we een groen hesje met de naam Atelierkinderen. Bij deze herkenbaarheid tussen de volwassenen

die voor het kind zorgen, begint de emotionele veiligheid voor het kind. Als juf of meester weet bij wie je moet zijn voelt dit als een brug tussen de twee momenten in de dag.

Bij Atelierkinderen begroeten we het kind door bewust oogcontact te maken met het kind en de juf, het kind bij de naam te noemen. En natuurlijk weten we dat het ene kind liever wat op afstand blijft in het begin en het andere kind je met een vrolijke high five zal begroeten. En dat is allebei goed. Deze fijngevoeligheid zit in de kern van ons contact met de kinderen.

Dan start de dag bij ons en is er vrijheid om te doen waar je zin in hebt (natuurlijk binnen de grenzen van wat mogelijk is). We nodigen iedereen uit om mee te doen met onze activiteiten maar ze zijn nooit verplicht. Een uitzondering kan een buitenactiviteit zijn. Dan komt het voor dat een kind zich naar de groep moet voegen omdat het niet alleen kan blijven. Wederom een moment waar we met onze sensitiviteit het kind zich gezien laten voelen. Een voorbeeld van een gesprekje op dat moment:

PM: 'Wat is er Pietje, je kijkt niet blij'

Kind: 'ik wil niet naar buiten.'

PM: 'Ik zie het aan je. Wat wil jij dan?'

Kind: 'Ik wil binnen blijven.'

PM: 'Waarom wil je binnen blijven?' Kind knikt alleen. 'Is er iets wat je binnen graag wil doen?'

Kind: 'Ik wil tekenen.'

PM: 'Dat kan na het buiten spelen. We hebben net binnen gespeeld en nu willen de meesten graag naar buiten. Dat gaan we nu doen. We gaan niet te lang zodat jij nog tijd hebt om te tekenen als we terug zijn.'

Het kind voelt zich erkent in zijn behoeften en gerustgesteld dat daar ook ruimte voor is.

De spelmogelijkheden zijn zo gevarieerd mogelijk zodat elk kind kan spelen naar behoefte. Van constructiemateriaal naar verkleedkleden, van klauteren tot tekenen. Je mag bakken en buitenspelen. We zingen, bedenken toneelstukjes of je gaat lekker aan tafel met de lego. En vergeet huttenbouwen en de giga knikkerbaan niet!

PM-er bij Atelierkinderen zijn betekent, zoals gezegd, dat je sensitief bent en je intuïtie goed gebruikt. Je kunt je afstemmen op het kind en weet dan wat het nodig heeft. Even niks na de drukke schooldag? Of juist de drukte van je af rennen? Bij Atelierkinderen zien we het verschil en geven we daar ruimte aan. Bijvoorbeeld bij het in- of uitstappen van de bakfiets:

PM merkt op de het kind er moe uit ziet en stiller is dan anders terwijl ze naar de bakfiets lopen.

PM: 'Ben je moe van de dag Pietje/ lieverd/ meissie/ jongen/ ventje/of een ander koosnaampje?'

Kind knikt instemmend.

PM: 'Ik zie het aan je. Was het een drukke dag?'

Kind knikt instemmend: 'En ik heb ook niet lekker geslapen.'

PM: 'Nou dan gaan we lekker rustig aan doen vandaag. Eerst eten we een broodje en drinken we wat, dat helpt vast al. Dan gaan we daarna iets rustigs doen. Geef mij je tas maar.'

Wat dat precies is bespreken we dan na het eten. Dat is te veel informatie en vragen op dat moment voor een moe kind. Het kind heeft op non-verbale wijze aan ons vertelt dat er iets is en bij Atelierkinderen zijn wij zo sensitief dat we dit oppikken en hier aandacht aan geven. Met koosnaampjes zijn we voorzichtig. Hier gebruiken we onze intuïtie om aan te voelen of de band met het kind voldoende vertrouwd is.

Het eet- en drinkmoment wordt door de PM-ers gebruikt om in rust aan elk kind wat te vragen. We weten goed wat er bij de kinderen speelt, thuis en op school, en vragen hen daarnaar. Door op iets van eerder in de week of de week ervoor terug te komen voelt het kind dat er echte interesse is, dat wat hij vertelt ook echt gehoord wordt en kan er een vertrouwensband ontstaan. Is er een broertje of zusje geboren, een jaarfeest geweest op school of heeft een kind een nieuwe trui? Als we allemaal aan tafel zitten of in de kring maken we hier ruimte voor. Daarbij nodigen we de kinderen uit om elkaar ook te bevragen en interesse te tonen in elkaar. Als wij een vraag van een kind krijgen over een ander kind, vragen wij altijd om dit zelf aan het betreffende kind te vragen:

Kind tegen PM: 'Hoe heet hij ook alweer?'

Of

Kind tegen PM: 'Hoe oud is zij?'

Of

Kind tegen PM: 'Waarom heeft hij die?' en wijst naar een pet.

De reactie van de PM-er bij Atelierkinderen is dan steevast: 'Vraag maar aan hem/haar, dat kan hij/zij prima zelf vertellen.'

Zo bevorder je de autonomie, interactie en de ontwikkeling. Bovendien bied je in emotionele ondersteuning (zie de interactievaardigheden). Een heleboel in een klein moment. Het is echter iets wat een tweede natuur is van de PM-ers bij Atelierkinderen waardoor het voortdurend gebeurt, dit kleine moment is daar slechts een illustratie van.

Waar kan geven we de kinderen autonomie. 'Eerst zelf proberen en lukt het niet, dan krijg je hulp', een belangrijke mantra bij ons. Voor de vierjarigen gaat dit bijvoorbeeld over schoenen aan doen en voor de grotere over de gordel van de bakfiets vastdoen. We leren kinderen zo snel mogelijk zelf hun boterham te smeren en zelf hun wangen te poetsen voor de spiegel (ontwikkelingsstimulering, autonomie). In de gesprekken stimuleren we kinderen om hun eigen gedachten en behoeftes uit te spreken. Wil een kind een activiteit anders invullen? Waar dat kan geven we daar de ruimte voor.

Zo kan er bijvoorbeeld tijdens het knutselen van een draak rond het Sint Michaëlsfeest een discussie ontstaan als een kind een roze draak wil maken ipv een groene. Dit is bij uitstek een moment waarop de invulling van alle basisdoelen zichtbaar wordt. Mag ik mijn wens voor een roze draak kenbaar maken (basisdoel 1), kan ik dit kenbaar maken en krijg ik hulp hierbij (basisdoel 2), geven de andere kinderen mij de kans om het anders te doen (basisdoel 3) en hoe reageren de andere kinderen op mijn wens (basisdoel 4)? En omgekeerd, voor de anderen in de groep: durf ik te zeggen wat ik ervan vind (basisdoel 1), kan ik dit gesprek voeren en krijg ik hier

hulp bij (basisdoel 2), hoe ga ik om met een afwijkende mening (basisdoel 3) en zie ik wat mijn reactie doet met de groep (basisdoel 4)?

Omhulling en opgenomen weten op de dag

We hebben een ritme zoals aangegeven bij de visie. Ritme geeft zekerheid en zekerheid ontspanning. Het ritme is als een omhulling, geen keurslijf. Door mee te bewegen met wat er ontstaat die dag en het ritme te zien als ondersteunend aan de dag, voorkomen we dat het rigide wordt.

Na school krijgen kinderen de kans om wat te eten en drinken, waarbij we drinken belangrijker vinden dan eten. Er is vaak al op school gegeten en er is later op de dag nog een eetmoment. De ervaring heeft geleerd dat veel kinderen dit moment niet te lang willen laten duren omdat er gespeeld moet worden! Het is wel een moment dat we, als is het maar even, aan tafel zitten en kunnen landen op de groep. Voor de PM-ers een moment om te zien hoe elk kind zich voelt en om te kunnen vertellen over de plannen van de dag.

Dan gaan we spelen. Dat kan vrij spel zijn of de voorbereide activiteit. Beide kan binnen of buiten zijn. Door de kleinschaligheid kunnen ver mee in de individuele wensen van de kinderen waarbij we nooit uit het oog verliezen dat er groepscohesie moet zijn om je verbonden te voelen.

Een situatie rond het eten die onze invulling van de interactie vaardigheden illustreert:

Kind: 'Ik wil geen brood. Ik ga alleen drinken.'

Hier zou je het bij kunnen laten maar een PM-er bij Atelierkinderen is sensitief genoeg om te weten dat je op zo'n moment beter nog even door kunt vragen omdat je voelt dat er een reden achter zit en weet dat die reden misschien wel een te verhelpen obstakel is.

PM: 'Prima. Neem lekker wat water [pauze]. Waarom wil je geen brood vandaag?'

Kind: 'Ik vind korstjes niet lekker.'

PM: 'Bij ons eten we ook de korstjes op. Ons brood heeft geen harde en hele donkere korsten. Misschien vind je het niet het lekkerste van het brood maar als je het samen met het binnenste eet dan proef je het wat minder. Is dat een idee?' Kind schud het hoofd.

PM: 'En als ik het nou in kleine stukjes snij voor je?' Kind schud nee.

PM: 'Ik weet het goed gemaakt, je eet de helft van de korst en laat de andere helft liggen deze keer. Volgende keer kan je dan wel alle korst opeten. Goed plan?'

Kind knikt en gaat eten.

Kind: 'Ik smeer gewoon nog wat pindakaas op de korst, dan proef ik lekker dat.'

PM geeft een knipoog en ziet deze 'extra' beleg- snoeperij door de vingers.

De ervaring leert dat de korst de volgende keer gewoon helemaal opgegeten wordt. Zo niet dan is een kleine herinnering aan de afspraak vaak al voldoende.

De PM geeft structuur en grenzen door zich aan de afspraak te houden. Door niet te star de regels te hanteren bied je emotionele veiligheid. Autonomie zit in de ruimte die je het kind geeft

om af te wijken van de afspraken omdat hij dit nu nodig heeft. Door het kind toch te stimuleren iets buiten zijn comfort-zone te doen, stimuleer je de ontwikkeling. Ontstaat er ook nog een gesprekje over broodkorsten met de andere kinderen, dan is dat een uitgelezen moment om de interactie te bevorderen, tenzij deze al vanzelf ontstaat. Dan is het de kunst juist niet in te grijpen.

Vervolgens is er een rustmoment waarbij wat gegeten en gedronken wordt. Zijn we op de locatie dan pakken we allemaal een meditatiekussentje en gaan we in een cirkel zitten. Dit maakt dit moment vrijer dan weer aan tafel gaan. Het is het moment waarop (weer) gekeken wordt door de PM-er hoe iedereen zich voelt. Zijn er kinderen moe? Wat heeft iedereen nodig voor het laatste stukje van de dag? We kunnen tijdens dit moment gebruik maken van een praatstok. Dit is een prachtig versierde stok die de kring wordt doorgegeven. Ieder die de stok heeft mag wat vertellen. De anderen luisteren en stellen vragen. Daarna is een ander aan de beurt. Door het afgesproken format van zo'n gesprek is er ruimte voor de kinderen die zelf moeilijk ruimte innemen om ook hun verhaal te vertellen en komt iedereen aan bod.

Tijdens het spelen worden kinderen gestimuleerd om rekening te houden met de anderen. Wil iemand wel of juist niet meespelen? Als dat lastig is kijken we samen naar een oplossing. Soms willen kinderen iets wat effect heeft op de groep, dit wordt dan eerst overlegd. Bijvoorbeeld de gordijnen dicht om een donkere hut te maken. Dit mag, mits iedereen dat goed vindt. Zo zorgen we ervoor dat kinderen het spel kunnen spelen waar zij behoefte aan hebben zonder de groep uit het oog te verliezen.

Afhankelijk wat de PM-er heeft gezien en de kinderen hebben aangegeven in het rustmoment gaan we verder met de activiteit, is er vrij spel of ondernemen we gezamenlijk iets nieuws. Om ouders zekerheid te geven in hun drukke schema zijn we altijd om 17:00u terug op de locatie. Maar, zoals alles meebeweegt bij Atelierkinderen, kan er, met name in de zomer, wel eens spontaan een oproep bij de ouder binnenkomen dat de kinderen opgehaald kunnen worden op een andere buitenspeelplek. Natuurlijk binnen een redelijke afstand van de locatie. De PM-er geeft een kort verslag aan de ouders en zal altijd op een ander moment uitgebreider in gesprek gaan indien nodig, zodat er geen oortjes meeluisteren en het kind zich niet ongemakkelijk kan voelen. Afscheid nemen we zoals we hebben ontvangen, een blik en een groet, een high five of een knuffel.

Omhulling en opgenomen weten door het jaar heen

Het is van belang dat kinderen in deze leeftijdsfase (<9 jaar) ervaren dat het leven goed is. Dat het klopt zoals we de dingen gewend zijn te doen en dat we ze ook zo doen. Als kinderen merken dat de dag verloopt zoals ze verwachten kunnen ze ontspannen en hun krachten aanwenden voor hun eigen ontwikkeling.

De structuur, of zoals wij liever zeggen, het ritme kenmerkt zich door momenten van activiteit afgewisseld met momenten van rust (zie de visie). Kinderen herkennen deze momenten zodat ze weten wat er staat te gebeuren, dat geeft veiligheid en vertrouwen. Jaarfeesten, zoals Pasen, Sint-Maarten, Sinterklaas en Kerstmis brengen ritme in het jaar en zijn leidraad voor muzikale en

creatieve activiteiten met de kinderen. Door het meeleven van het ritme van de jaarfeesten en seizoenen krijgt het jaar contour; het is niet slechts het voortschrijden van de tijd maar een beweging die aan het jaar zin en inhoud geeft. Ieder jaarfeest en de tijd eromheen heeft zijn eigen karakter en liedjes. Waar mogelijk bieden we de kinderen ruimte om hiermee iets te doen en het gebeurt nogal eens dat er spontaan een lied klinkt, uit de bakfiets of tijdens het eten!

De 9+-ers beginnen een kritisch vermogen te ontwikkelen en stellen hun omgeving graag op de proef. Zo zullen zij vragen stellen over waarom een feest wordt gevierd en of het niet ook anders kan. Dat kunnen goede gesprekken zijn om kinderen te leren open vragen te stellen, na te laten denken over wat zij zelf belangrijk vinden en te filosoferen. Het jaarritme zal voor hen, naast herkenning, ook een thema zijn waar zij zich op deze manier mee uit een kunnen zetten.

Persoonlijke competentie- basisdoel 2

De ontwikkelingsfase van de jongere kinderen¹

In de leeftijdsfase van 0 tot 7 jaar is het kind van een baby, waarbij de grens tussen het kind en de buitenwereld nauwelijks wordt ervaren, uitgegroeid tot een schoolkind met een onderscheid tussen de eigen binnenwereld en de buitenwereld. Bij Atelierkinderen zullen de jongste kinderen 4 zijn. Bij deze leeftijd is de wereld nog een. Onderweg naar de 7 jaar, gaan kinderen hun wil en fantasie gericht inzetten². De ontwikkeling van het fysieke lijf en de ervaring van zwaartekracht, ruimte, hoog, laag etc. zijn in de leeftijdsfase van 4 tot 7 het hoofdthema.

Door veel te spelen en te bewegen, binnen en buiten, en door een regelmatige dagindeling, spelliedjes en een opgewekte sfeer wordt het kind 'baas in eigen lichaam'. Het fysieke lichaam vormt de basis voor het kunnen tot bloei komen van de eigen individualiteit, waarmee een kind later zijn of haar waardevolle bijdrage tot de wereld kan leveren.

Atelierkinderen schept de voorwaarden voor deze fysieke ontwikkeling en nodigt de kinderen ertoe uit. Er is voldoende ruimte om binnen en buiten (in de buurtspeeltuintjes maar ook in de duinen en bossen in Overveen/ Bloemendaal/Santpoort of het recreatiegebied Spaarnwoude, Westbroekplas enz) te bewegen, en zo kunnen de kinderen in een vertrouwde sfeer op ontdekkingstocht gaan. Ook binnen zorgen we voor beweging. We maken klauterparcours, doen aan soms yoga en bij ons mag je wel op de bank klimmen en springen!

Kinderen leven met volle overgave in de hen omringende wereld. Zij gaan nog helemaal op in hun zintuiglijke indrukken. Een heel jong kind is bijna een en al zintuig en staat open voor de wereld en alles wat zich daar afspeelt. We zijn ons bewust van die openheid en van het feit dat er geen bescherming is tegen allerlei prikkels en hebben daarom bijzondere aandacht voor de omgeving waarin het kind vertoeft. Inrichting en speelgoed worden zorgvuldig gekozen; materialen, kleuren en geluiden zijn van groot belang. De kleuren die gebruikt worden zijn zacht

¹ Boek 'Ontwikkelingsfasen van het kind' van B.C.J. Lievegoed

en rustig van tint, met veel zachtgroen en hout. Van felle kleuren kunnen kinderen overprikkeld raken. Met audio/visuele apparatuur wordt met grote terughoudendheid omgegaan.

Een PM-er die 'iets kan' veroverd de harten van kinderen in deze leeftijdsfase³. Een knappe tekening, een ingewikkelde knikkerbaan of een leuke truc met de voetbal zijn de dingen waarmee je bij kinderen in deze leeftijdsfase het contact kan leggen. Het gaat minder over wie je als persoon bent (je ideeën, meningen) maar vooral dus over vaardigheden. Het is de volwassene 'die zo lekker taarten kan bakken' en 'die zo hard kan rennen' waar het kind zich aan kan spiegelen en optrekken.

De ontwikkelingsfase van de oudere kinderen²

Het kind groeit nu steeds meer naar een duidelijke waarneming van een buitenwereld en een innerlijke/ binnenwereld. Het kind gaat zichzelf niet meer vanzelfsprekend als een met de wereld ervaren maar zijn eigen innerlijke wereld ten opzichte van de buitenwereld vormen⁴. Dat kan een prachtig voorstellingsvermogen geven maar ook wel eens eenzaam voelen, zeker zo rond de 9 jaar. Rond die leeftijd gaan kinderen zich afvragen wie nou eigenlijk die ouders zijn, waarom het zijn ouders zijn en waarom zijn vrienden ineens soms ook niet leuk zijn. Daarvoor was het een moment van onenigheid, nu ontstaat het besef dat het karakter van het andere kind misschien wel niet meer bij jou past.

Waar het fysiek bewegen essentieel is voor de jongere kinderen, is innerlijk bewegen essentieel voor de oudere kinderen. Verhalen, toneel, kunst, muziek. Maar ook betrokkenheid bij de omgeving, zorgen voor anderen, voor dieren en voor natuur. Spannende spelletjes en verhalen of juist meeleven met een zielig verhaal en daar dan samen over praten. Daar is allemaal ruimte voor bij Atelierkinderen.

De PM-er die de binnenwereld bij kinderen in deze leeftijdsfase in beroering kan brengen heeft de ingang gevonden. Deze kinderen doen aanspraak op jouw eigen voorstellingsvermogen. Een speurtocht verpakt in een mooi verhaal of onderweg samen een verhaal bedenken zijn mogelijkheden om kinderen in deze leeftijd te kunnen boeien. Waar jongere kinderen willen ervaren, willen deze kinderen zich verwonderen.

De zelfstandigheid van kinderen en de mate waarin ze ruimte willen en aankunnen is niet strikt aan een leeftijd te koppelen. Het is niet zo dat elk kind van bijvoorbeeld 7 klaar is voor hetzelfde. Bij Atelierkinderen kijken we naar het kind en in overleg met het kind en de ouders worden hier stappen in gezet. Zo kunnen kinderen zonder direct toezicht op de stoep spelen, mogen ze op

² Boek 'Ontwikkelingsfasen van het kind' van B.C.J. Lievegoed

hun eigen fiets vanuit school meefietsen of is er zelfs de mogelijkheid om zelfstandig op het schoolplein in de buurt te spelen. Zo groeit het aanbod met de kinderen mee. Meer hierover staat in het Veiligheid en Gezondheidsbeleid onder het hoofdstuk Sociale Veiligheid.

Sociale competentie- basisdoel 3

Samen verzorgen PM-er en kinderen het pand en maken ze het mooi en gezellig. Kinderen worden in hun eigenheid geaccepteerd en krijgen ruimte om zelf en samen op ontdekkingsreis te gaan. Door het samenzijn en samen spelen tot fijne momenten te maken beleeft men plezier aan de dag. Behulpzaam zijn en rekening houden met elkaar zijn belangrijk. De kinderen mogen de kring klaar maken voor elkaar en waar ze kunnen elkaar helpen met de rits, de bakfietsgordels, namen schrijven of lezen. De PM-ers proberen in alle opzichten het goede voorbeeld te geven en waar nodig de kinderen te helpen.

Pedagogisch medewerkers leren de kinderen ook allerlei positief sociaal gedrag: naar elkaar luisteren, materialen met elkaar delen, samen spelen, samenwerken aan een taak, elkaar helpen, de leiding nemen, samen beslissen en samen een gesprek voeren, zoals tijdens het benoemde kringgesprek.

Negatieve interacties – schelden, slaan of de baas spelen – worden bijgestuurd. De pedagogisch medewerker bemiddelt waar nodig zodat de kinderen weer ‘met elkaar verder kunnen’.

Pedagogisch medewerkers zijn in het bijzonder gericht op kinderen die zichzelf isoleren of uitgesloten worden door de andere kinderen. Zij helpen hen om toch contact te maken.

Kinderen die nieuw zijn in de groep krijgen ook extra ondersteuning. Zij koppelen hen bewust aan enkele andere kinderen.

Soms is het werken in kleinere groepjes kinderen goed om bepaalde kinderen tot hun recht te laten komen. Een pedagogisch medewerker draagt bij aan positieve groepsprocessen. Zijn die tot stand gekomen dan kan de pedagogisch medewerker zich terugtrekken.

De antroposofie leert ons dat het vrij spel essentieel is voor gezond opgroeien. Bij

Atelierkinderen doen we ons best om de juiste voorwaarden te scheppen waardoor vrij spel kan ontstaan. Speelgoed dat de fantasie stimuleert, een veilige sfeer en volwassenen die op de achtergrond aanwezig zijn.

Kan ik je helpen?

Tijdens het spel hebben de kinderen contact met elkaar. Samen met andere kinderen leren ze sociale vaardigheden zoals elkaar helpen, het principe van geven en nemen, contacten met anderen en het maken van vriendschappen, het hebben van conflicten en oplossingen bedenken, praten in plaats van slaan als je boos bent, elkaar troosten, delen met elkaar, en rekening houden met elkaar.

Kinderen krijgen de vrijheid om te ontdekken en ervaren, zolang ze de vrijheid van anderen niet belemmeren en zich aan de afspraken houden. Op dat moment zijn wij er als PM-ers om er een kringgesprekje en/of een tweegesprekje aan te wijden.

Bij Atelierkinderen werken we vanuit ‘positief corrigeren’. We noemen het gedrag storend, niet het kind. We laten zien wat de logische gevolgen zijn van het gedrag, zonder het groter te maken

dan het is en we verbinden er alleen een logische consequentie aan. Te veel waarschuwen waken we voor, dat voorkomt dat het moment blijft hangen als een donderwolk. Tot slot geven we het kind twee opties waarmee het uit het moment kan stappen. Zo blijft het kind niet 'hangen' op het vervelende moment maar kan het doorstromen naar iets positiefs. We spelen in op wat er op dat moment speelt.

Overdracht van normen en waarden- basisdoel 4

Belangrijk is het om waarden en normen vóór te leven. Het gedrag en de morele kwaliteit van de PM-er is van essentieel belang. Als de omgeving 'goed' is, zal het identificatieproces optimaal op gang komen. De drang tot nabootsing, die elke kind eigen is werkt ook hier positief uit op het kind.

Consequenties van het eigen handelen op anderen

Kleine kinderen hebben nog geen moraliteit. Ze denken vanuit zichzelf en moeten hun inlevingsvermogen nog ontwikkelen. Hun gedrag is daarom per definitie niet slecht of fout, ze proberen gewoon dingen uit, geleid door hun eigen waarnemingen en gevoelens. Dit dient in eerste instantie gerespecteerd en serieus genomen te worden wat ook betekent dat er ruimte voor moet zijn.

Langzamerhand moet het kind leren dat zijn handelen consequenties heeft voor anderen en dat de ruimte die het kind voor zichzelf claimt de ruimte voor iemand anders kan beperken. Vanuit dit besef kan het kind met behulp van de PM-er leren rekening te houden met een ander, en gaat het de zin van regels en afspraken beter begrijpen.

Waarden en normen die passen bij de leeftijd en het individuele kind

Waarden en normen moeten gerelateerd worden aan de leeftijd van een kind. Psychologe Ingeborg Bosch schrijft: "Een tweejarige heeft bijvoorbeeld sterk de behoefte uitdrukking te geven aan haar individualiteit en een duidelijk onderscheid te maken tussen wat wel en niet van haar is. Ze wil haar speelgoed niet met anderen delen. Als de opvoeders in staat zijn deze behoefte van het kind te respecteren, zal het kind uiteindelijk meer inlevingsvermogen ontwikkelen dat nodig is om echt vanuit zichzelf met anderen te delen. Deze vaardigheid manifesteert zich van nature meestal als kinderen ongeveer zes jaar zijn.

Uiteraard moet er gedeeld worden in de groep kinderen en moet elk kind leren rekening houden met de anderen kinderen. Maar dit kan ook doordat de PM-er duidelijke grenzen stelt en af en toe rustig ingrijpt zonder een zwaar moreel beroep te doen op de jongste kinderen. Verdelen kan dan ook een oplossing zijn. En, tenslotte, moeten waarden en normen gerelateerd worden aan het individuele kind. Waar het ene kind juist moet leren om zich wat in te houden, zou het andere kind gestimuleerd moeten worden om meer ruimte te nemen en op de voorgrond te treden.

Van de PM-er vraagt dit om aan de ene kant een duidelijk en consistent systeem van waarden en normen. Alleen dan kan ze herkenbaar gedrag en moraliteit vertonen die de kinderen de kans op

nabootsing geeft. Aan de andere kant zal ze altijd oog willen houden voor het unieke kind, en voor het unieke moment in zijn ontwikkeling.

Anti-pestbeleid³

Alles wat wij doen bij Atelierkinderen, de opzet van de organisatie tot en met de gouden afspraken, zijn voorwaarden die maken dat pesten niet snel zal gebeuren. De kleine groep zorgt ervoor dat alle kinderen gezien worden, dat een slechte sfeer snel wordt opgemerkt en omgebogen, dat kinderen een band kunnen opbouwen en de korte lijntjes met ouders maakt hen betrokken.

Desalniettemin zijn wij er ons van bewust dat pesten altijd kan ontstaan. Daarom hebben wij een anti-pestbeleid opgesteld waarin de verschillende stappen zijn uitgewerkt die ondernomen worden als pesten wordt gesignaleerd. En dat is meteen stap 1, signaleren. Vervolgens gaan wij observeren en situaties vastleggen waarin wij pesten zien. Dit bespreken wij vervolgens met elkaar en met de ouders van het gepeste kind en het pestende kind. Naar aanleiding daarvan worden er acties genomen welke later worden geëvalueerd.

Het is natuurlijk heel erg afhankelijk van de situatie, de betrokken kinderen en de mogelijkheden hoe dit traject zal verlopen. Het is natuurlijk ieders wens dat we dit beleid nooit nodig zullen hebben!

³ <https://kenniscentrumomgaanmetpesten.nl/>

3 Pedagogische opvattingen

In dit hoofdstuk zal worden toegelicht vanuit welke visie wij de basisdoelen vormgeven en waarom wij voor deze vorm kiezen.

Voorbeeld zijn

Het is belangrijk dat kinderen opgroeien in een situatie waarin de voorwaarden geschapen worden voor een gezonde ontwikkeling. Zo ook bij ons. De persoon van de PM-er zelf vormt de belangrijkste voorwaarde voor de ontwikkeling van het kind; door wie zij is, wat zij doet, en hoe zij het kind benadert. Kinderen leren de wereld kennen door datgene wat ze daar ontmoeten zelf na te doen⁴, dat maakt het belang van het bewustzijn van het eigen handelen voor een PM-er enorm groot vanwege onze voorbeeldfunctie.

Wie bij Atelierkinderen werkt wil met respect omgaan met het eigene wat zich in een kind wil ontwikkelen. Opvoeding vanuit dit respect vraagt een open, beweeglijke houding, vrij van niet doorleefde regels over 'hoe het moet'. Deze houding leidt tot een opvoeding in een kader waarbij aan het kind voornamelijk uitdagingen en kansen wordt geboden, ingebed in duidelijke structuren en grenzen.

We willen de kinderen bezien met een positieve en bevestigende, niet veroordelende blik, en vinden het belangrijk de kinderen positief te benaderen. Negatief gedrag wordt bijgestuurd en hoeft dus ook niet zo bestraft te worden, kinderen zijn de wereld immers nog aan het ontdekken. Wel bespreken we met de kinderen wat er gebeurt, en we laten zien dat we gewend zijn sommige dingen anders te doen.

Bij oudere kinderen proberen we ze de consequentie van hun gedrag te laten zien en ervaren. Als een spiegel, op een respectvolle manier. Er is echter een duidelijke grens, die ontstaat als de veiligheid van het kind zelf of een ander kind in het geding is. We zijn ook alert op pestgedrag en we hebben daar regelmatig gesprekjes over met de kinderen. In relatie met anderen leren we de kinderen om ruimte te nemen, en grenzen te ontmoeten en te leren accepteren.

De kleine groep en het principe dat we vaak met 2 PM-ers zijn, maakt het mogelijk elk kind individueel te benaderen om zo te kunnen bieden wat er nodig is. De kleine groep maakt bovendien dat de kinderen niet alleen met de PM-er, maar ook met elkaar een echte relatie op kunnen bouwen. Net als in een gezin leren ze met de ander rekening te houden en op een verantwoorde manier ruimte voor zichzelf te nemen.

Ook het feit dat de groep meestal verticaal samengesteld is, d.w.z. niet op leeftijd is ingedeeld, doet een beroep op het vermogen van de kinderen om rekening te houden met elkaars behoeften en mogelijkheden, en leert ze accepteren dat hierdoor ook grenzen ontstaan. Daarnaast kunnen de jongere kinderen van de oudere kinderen leren, worden ze door hen geholpen en is het voor de oudere kinderen soms een verademing om weer even in de wereld van het kleine kind te mogen zijn.

⁴ Boek 'Antroposofische kinderopvang' van Loïs Eigenraam

Door de Antroposofie geïnspireerd⁵

Het antroposofische mens- en wereldbeeld van Rudolf Steiner (1862- 1925) is een belangrijke inspiratiebron. Steiner benadrukte het belang van de ontwikkeling van de eigen individualiteit in de kindertijd binnen een sociale context. Zo zijn kind-zijn en volwassen-worden met elkaar verbonden. Kinderen komen niet als onbeschreven blad op deze aarde. Ze hebben een zielenplan, een wens om hier op aarde bepaalde dingen te beleven. Ervaringen uit voorgaande keren dat zij op aarde waren brengen ze in de wereld, nieuwe ervaringen in dit leven nemen ze mee.

We volgen deze ontwikkeling en dragen daaraan ons steentje bij. In ieder mens, kind, is er een balans tussen het denken, het voelen en het willen, tussen hart, hoofd en handen. Ontstaat er een disbalans dan krijg je daar last van. Bij Atelierkinderen observeren we kinderen met deze driegeleding in het achterhoofd. Wij stellen ons de vraag hoe de balans is en waar we het kind eventueel kunnen helpen om de balans te herstellen. De verbinding met de natuur en de seizoenen is voor het essentieel om zich thuis te voelen in de wereld. Het antroposofische wereldbeeld erkent de verbinding tussen de spirituele wereld en onze dagelijkse leefwereld. Kinderen komen op aarde met hun eigen plan en aan ons als opvoeder de taak om hen hier alle mogelijkheden voor te bieden. Wij dragen bij aan deze verbinding met de natuur, de spirituele wereld en het eigen pad van elk kind met onze activiteiten en onze benaderingswijze.

Vlinderbrein⁶

Zoals in onze visie op de vrije tijd van kinderen staat beschreven erkennen wij bij Atelierkinderen dat naast de ratio (de linkerhersen helft) ook het droombewustzijn (de rechterhersen helft) van vitaal belang is om je als mens volledig te kunnen ontwikkelen, volledig te kunnen voelen, volledig te kunnen zijn. Ons droombewustzijn kan veel meer dan alleen fantaseren en mooie kunst creëren. Het heeft een groot lerend vermogen wat goed te zien is aan kinderen onder 3 jaar. Met deze kant van hun brein en zijn maken zij zich de wereld eigen. Ze benaderen de wereld vanuit hun droombewustzijn en leren praten, lopen, zingen en sociale vaardigheden en dit doen zij in verhouding tot volwassenen heel snel en heel soepel (de een sneller dan de ander uiteraard). Er worden in deze leeftijdsfasen allerlei nieuwe hersenverbindingen aangemaakt doordat de linker- en rechterhersen helft zo goed samenwerken.

In onze huidige maatschappij benaderen wij kinderen vooral via het ratio en spreken wij dus de linkerhersen helft het meest aan. Hierdoor maken we geen gebruik van de volledige kracht van ons droombewustzijn en gaan zelfs de eerder opgebouwde hersenverbindingen verloren. Zoals een pad dat niet meer belopen wordt. Prof. Dr. Erik Scherder legt dit uit in talloze Instagram post, zijn boeken en ander materiaal.⁷

Briony van den Bussche heeft dit alles prachtig uitgewerkt in haar boek 'Activeer super powers in kinderen met Vlinderbreinleren'. Bij Atelierkinderen zijn wij er ons van bewust dat onze rol de mogelijkheid geeft om kinderen in contact te brengen, in contact te laten zijn, met hun

⁵ Boek 'Antroposofische kinderopvang' van Loïs Eigenraam

⁶ Boek 'Activeer super powers in kinderen met Vlinderbreinleren' van Briony van den Bussche en Roy Martina

⁷ <https://scherder.nl/>

droombewustzijn en rechterhersenhelft. Dit doen wij middels ons activiteitenaanbod, zie hoofdstuk 4.

Natuurlijk ouderschap/ attachment parenting⁸

Deze visie staat voor veilige hechting, er mogen zijn zoals je bent. Daar herkennen wij ons in. Bij Natuurlijk ouderschap wordt het belang benadrukt dat je reageert op emoties, met ruimte en begrip. De emotie mag er eerst zijn, daarna kijk je met het kind verder. Aanraken is een eerste levensbehoefte van de mens en vooral van belang bij kinderen. Een hand geven, hand op de schouder om te laten zien dat je er voor het kind bent, een knuffel als het daarom vraagt of gewoon even stoeien. Dat versterkt de band tussen volwassene en kind. Positief corrigeren is ook een pijler van Natuurlijk Ouderschap, zie Sociale vaardigheid- basisdoel 3 op blz 9. Nog een belangrijke pijler is hoe om te gaan met voeding. Wij luisteren we naar de behoefte van het kind. Er is geen minimum of maximum aan wat je eet. Je mag later op de middag ook nog een boterham als je direct uit school nog te vol met indrukken zit. Het enige waar we meer zullen sturen is op drinken maar ook hier kijken we naar het kind. Voor het ene kind is een half glas al een hele toer, het andere kind heeft met een klein zetje wel het hele glas leeg.

Individuele benadering

Kinderen geven zelf het tempo van hun ontwikkeling aan, en wij proberen hierop in te spelen door goed waar te nemen wat ze aan materiaal of hulp nodig hebben en ze dit aan te bieden. Juist materiaal dat onverwacht is of onbekend - geen vorgefabriceerd speelgoed - kan uitnodigen tot onderzoek en tot nieuw spel. Een grote wasmachine-doos kan ongelooflijk inspirerend zijn, net als takjes, kurken en verzamelingen van allerlei vorm en aard; kleine ijzerwaren, flesjes en noem maar op.

Om inzicht te krijgen in wat een kind nodig heeft om zijn ontwikkeling gaande te houden, is objectieve waarneming een belangrijk element. Het onderscheid tussen de behoefte aan veiligheid van een terugkerend spel om van daaruit zelfvertrouwen op te bouwen voor een nieuw te nemen stap en anderzijds; het vastzitten in bepaalde spelpatronen, is soms moeilijk te zien, maar belangrijk om te herkennen. Het eigen oordeel van de PM-er gevormd door eigen ervaring en opvoeding, mag hierbij niet storen. Daar waar eenzijdigheden ontstaan, en de PM-er ervaart dat een kind vast zit in een bepaald patroon, zal ze in overleg met de ouders proberen het kind te helpen om een goede balans te vinden tussen het zich vertrouwd voelen, en het zetten van een nieuw stapje, op welk gebied van diens ontwikkeling dan ook. Lees verder bij 'Ouders'.

SAAM⁹

SAAM staat voor Saamhorigheid, Aanmoediging, Autonoom, Minimaal ingrijpen en is prachtig beschreven in het boek *Jagen, verzamelen, opvoeden* van Michaeleen Doucleff (Levboeken).

⁸ Attachment Parenting, William Sears

⁹ Boek 'Jagen, verzamelen, opvoeden' van Michaeleen Doucleff

Het is een kapstok of het zijn 4 peilers die ervoor zorgen dat kinderen zich gezien, gesteund en geliefd voelen en zo vanuit hun volle kracht kunnen leren en leven. Het boek omvat een volledige opvoedwijze maar Atelierkinderen heeft een manier gevonden om in haar bescheiden rol ook deze 4 peilers als inspiratie te nemen voor de pedagogische visie.

Saamhorigheid: we ruimen samen op, niet per se alleen wat jij gebruikt hebt. We dekken de tafel samen, maken de fruitkring samen in orde en iedereen helpt mee met de afwas.

Door klusjes met elkaar te doen, dus ook PM-er en kind, zijn kinderen onderdeel van het geheel (in dit geval Atelierkinderen) en voelen ze zich opgenomen.

Aanmoediging: we dwingen het meedoen niet af maar moedigen aan door een voorbeeld te zien en ze te wijzen op het principe 'vele handen maken licht werk'. Als een kind weerstand heeft tegen een klus dan spreken we het gevoel aan een onderdeel van de groep te zijn.

Autonoom: we geven kinderen aan wanneer we een georganiseerde klus of activiteit gaan doen maar geven ze de ruimte om op eigen initiatief in te stappen.

Minimaal ingrijpen: we zijn terughoudend in ingrijpen. Zo stimuleren we de kinderen om hun eigen oplossend vermogen en compassie aan te spreken. Is er onenigheid dan helpen we als dat gevraagd wordt maar betrekken de kinderen bij de oplossing door bijvoorbeeld een 'hoe-vraag' te stellen: "Hoe stel jij voor dat we dit oplossen?".

Ook in het vrije spel is het soms 'op je handen gaan zitten' om zo alle ruimte te geven aan dit vrije spel.

Kinderparticipatie

Inspraak is een tweede natuur bij Atelierkinderen. Door de kleinschaligheid kun je goed samen met de kinderen bedenken wat er gaat gebeuren, hun mening vragen over speelmateriaal en over het eten. Wat oudere kinderen hebben vaak behoefte aan meer zelfstandigheid. Hier over maken we individuele afspraken met ouders en kind. Hierbij kan gedacht worden aan zonder begeleiding naar een speeltuin mogen of een boodschapje doen. Wellicht is er huiswerk tijd nodig. Ook daar maken we individuele afspraken over. Ruimte is hier zeker voor. Om de afspraken vast te leggen en tastbaar te maken voor de kinderen leggen we ze vast in het MEA-document (Mijn Eigen Afspraken).

Mentorschap

Atelier Verda heeft zoals gezegd een kleine groep en vaste gezichten. Op moment van schrijven zijn er 2 PM-ers (Jasmijn en Deborah). Voor de kinderen is het heel overzichtelijk bij wie ze terecht kunnen met hun vragen. Ook voor de ouders is dit duidelijk. De lijntjes zijn door de bedrijfsvoering kort wat maakt dat de drempel om vragen te stellen laag is, er regelmatige kleine gesprekjes zijn bij het ophalen over het welzijn van de kinderen en beide PM-ers goed op de hoogte zijn van hoe het gaat met een kind. Opvallende dingen worden het liefst dezelfde dag bij het ophalen besproken en als daar geen gelegenheid voor is dan kan er via een berichtje, een mail of een telefoongesprek achteraf aandacht aan gegeven worden. Naast dit wekelijkse contact is er eenmaal per jaar het observatiegesprek.

Wij observeren elk jaar elk kind dat langer dan 3 maanden bij ons is. Hiervoor gebruiken wij het driedelig mensbeeld zoals beschreven in de antroposofie (zie paragraaf over antroposofie). Het

driedelig mensbeeld beschrijft een balans tussen denken, voelen en willen ook wel hart, hoofd en handen genoemd. Elk mens heeft een bepaalde balans tussen deze krachten waarbij vaak één gebied dominant is. Als dit dominante gebied te sterk wordt ontstaat er disbalans waar je als mens hinder van gaat ondervinden. Per kind kijken wij wat wij van deze gebieden terugzien en hoe wij dit terugzien. In een 15-minuten gesprek (welke meestal wat langer duren want het is nou eenmaal heel leuk om deze extra tijd te nemen om het over de kinderen te hebben), waar de ouder zich voor kan opgeven, wordt hier een terugkoppeling van gegeven. Het observatieformulier bewaren wij als naslagwerk zodat wij bij eventuele ontwikkelingsvraagstukken hierop terug kunnen grijpen.

Voor kinderen die korter dan 3 maanden bij ons zijn is een evaluatiegesprek meer op zijn plaats. Ouders wordt hiervoor de kans geboden, naast de overdrachtsmomenten aan het eind van de dag en het eventuele contact via mail of telefoon. Deze laatstgenoemde momenten zijn meestal voldoende maar een aparte afspraak kan altijd gemaakt worden. Dit gesprek wordt gedaan door de mentor en/of door de manager/houder. Is de persoon die het gesprek doet, niet de aangewezen mentor dan vraagt deze persoon altijd mondeling om input van de mentor.

Bij elke teamvergadering bespreken we gezamenlijk hoe het gaat per dag, met eventuele nieuwe kinderen, hoe gaat met de groepsdynamiek en of we gedrag zien dat opvalt. Zo dragen we het mentorschap van alle kinderen zoveel mogelijk met elkaar, staan we als volwassenen om alle kinderen heen, zijn er dus geen 'eilandjes' en voelen kinderen zich gezien door alle PM-ers. Er is een taakverdeling gemaakt tussen de PM-ers waarbij kinderen zijn onderverdeeld. Dit lijstje met aangewezen mentors hangt op ons prikbord zodat ouders dit kunnen inzien. In de praktijk betekent dit vooral een taakverdeling voor de observatie en gesprekken. Wij kunnen van elkaar de 15-minuten gesprekken kunnen overnemen als de agenda dit vraagt. Dit is mogelijk omdat we, zoals hierboven beschreven, samen om de kinderen staan.

Mocht het nodig zijn om contact te hebben met school dan kan de aangewezen mentor dit doen maar in de praktijk zal de manager/houder dit doen. De mentor kan bij het gesprek aanwezig zijn om inhoudelijk aan te vullen. Ook zullen opvallend gedrag en/of vragen van de mentor of van het team gezamenlijk, altijd kunnen rekenen op steun van onze pedagogisch coach. Is het gewenst dan kan zij gevraagd worden om te kijken waarbij haar hulp kan bestaan uit tips over omgang met gedrag of uit meedenken over eventuele vervolgstappen.

Concreet zijn dit de momenten waarop de mentor of collega-mentor de ouder spreekt over de ontwikkeling van het kind en het algemene welbevinden van het kind:

- 1 Het intakegesprek
- 2 De overdrachtsmomenten bij het ophalen
- 3 Evaluatiegesprek, naar behoefte
- 4 Berichten, emails en telefoongesprekken naar behoefte
- 5 Gesprek, te plannen naar behoefte
- 6 Jaarlijkse 15-minuten gesprekken n.a.v. de observaties

Risicovol spelen¹⁰

Dit is een tweede natuur bij Atelierkinderen dus goed om helder te omschrijven. Wat bedoelen wij met 'risicovol spelen'? Dit begrip is ontstaan nadat er meer bekendheid kwam over de voordelen van spelen waarbij je risico loopt. Risico op een (kleine) verwonding. Je leert je eigen grenzen kennen, zowel fysiek als gevoelsmatig. Je lijf heb je altijd bij je. Als je dat goed kent weet je precies waar je aan toe bent en dat geeft vertrouwen. Zelfvertrouwen. En als je dan de volgende keer ineens iets verder, hoger of sneller kunt, groeit dat zelfvertrouwen.

Er zijn 8 vormen te onderscheiden. Deze zijn na te lezen op veiligheid.nl. Per vorm staat beschreven hoe wij bij Atelierkinderen hier invulling aan geven.

Plaatsvervangend risico

Doordat een kind kijkt naar een ander kind dat risicovol speelt, leeft en beweegt het van binnen mee. Zo kan het toch dezelfde spanning ervaren en leert het van observeren.

Bij Atelierkinderen is de groep verticaal, wat betekent dat de leeftijden van 4 tot 13 zijn. Hierdoor krijgen jongere kinderen volop kans om oudere kinderen te observeren. Maar ook de durfal's kunnen een voorbeeld zijn voor leeftijdsgenoten.

Door te spelen met gevaarlijke voorwerpen leren kinderen omgaan met scherpe, harde, zware of hete voorwerpen of materialen.

Bij Atelierkinderen koken we, maken we zelf zalfjes, gebruiken we gereedschap zoals een schroefmachine of een hamer, spelen we met stokken en stenen van buiten, maken we 'heksenoepjes' van modder en wat al niet meer! Volop kans om met gevaarlijke voorwerpen te leren omgaan.

Spelen met impact

Hiermee wordt het spel bedoelt waarbij kinderen botsen, vallen of sprinten en ervaren wat het effect hiervan is. Zo leren zij hun eigen lichaam kennen, hun grenzen en die van anderen

Dit gebeurt bij Atelierkinderen bij het buitenspelen op het schoolplein, in de duinen of het bos en op de locatie met name bij hutten bouwen en parcoursjes maken. Kijken hoe grote stappen je kunt maken zonder de vloer aan te raken en je leiderschapskwaliteiten uitproberen door voorop te gaan en de anderen de weg te wijzen.

Spelen uit het zicht

Dit houdt spelen zonder direct toezicht in. Dus net om het hoekje of in een andere ruimte.

Atelierkinderen heeft twee ruimtes waar je uit het zicht kunt spelen. En dit mag. Voor de veiligheid zijn wel de tussendeuren weggehaald. Zo blijft het wel verantwoord.

¹⁰ <https://www.kinderveiligheid.nl/adviezen/achtergrond/risicovol-spelen-doen>

Zijn we buiten dan wordt er altijd afgesproken tot waar er gespeeld kan worden. Helemaal uit het zicht is bij buitenspelen wat lastiger vorm te geven binnen het format kinderopvang. Dat vinden we bij Atelierkinderen iets dat voor thuis bewaard mag worden. Kinderen zullen altijd ofwel op gehooraafstand zijn, ofwel ergens in het zicht. Dit kan eventueel met oudere kinderen wel wat verder weg zijn. Helemaal uit het zicht en uit gehoorsafstand vinden wij bij Atelierkinderen een te groot risico. Individuele afspraken met grotere kinderen kunnen hier wel in worden gemaakt, in samenspraak met Atelierkinderen, ouder en kind.

Trek- en duwspellen (stoeien)

Stoeien, worstelen, touwtrekken.. allemaal manieren waarop kinderen spelenderwijs trekkend en duwend hun eigen en elkaars grenzen leren.

Hierin worden kinderen actief begeleid bij Atelierkinderen. Het is spel dat vanzelf ontstaat waarbij de PM-er altijd kijkt of iedereen het leuk vindt en dit ook actief aan alle kinderen vraagt. In spelvorm wordt dit ook aangeboden waarbij Atelierkinderen de uitdaging zit in de verschillende leeftijden en dus fysieke kracht. De jongsten werken dan vaak samen met de PM-er!

Er is hierbij een afspraak die we heel belangrijk vinden: nooit op het hoofd! Dus geen kussen op een hoofd meppen, geen doeken over een hoofd gooien en bovenop iemand gaan liggen waarbij ook het hoofd niet meer vrij is.

Spelen op hoogte

Spreekt voor zich, dit is spel waarbij kinderen kunnen vallen van hoogte. Het klimrek, de schommel, de glijbaan of in bomen klimmen. Zo ervaar je goed wat je lijf aankan en hoe je kunt springen zonder je te bezeren.

We spelen graag in speeltuinen waar soms hele hoge klimtoestellen zijn. Daar krijgen de PM-ers van Atelierkinderen dan wel eens kriebels in hun buik van maar de kinderen worden vrij gelaten om hierin te klimmen. Wel is de afspraak: 'ga zo hoog dat je er zonder hulp weer uit kan komen'.

Spelen op gevaarlijke plekken

Binnen alle redelijkheid natuurlijk. Spelen op plekken zonder duidelijke omheining of op oneffen terrein. Hier is meer te beleven!

Wij gaan er graag op uit en dan het liefst op plekken waar het niet 'al te goed verzorgd is'. Daarmee bedoelen we de duinen en het bos, of zomaar langs het fietspad in een grasland.

Spelen met snelheid

Denk aan rennen, fietsen, steppen. Zo krijg je een goede hand- oog coördinatie.

Omdat Atelierkinderen geen schuur heeft is het helaas niet goed mogelijk om fietsjes of stepjes aan te bieden. Op de wensenlijst staat een aantal opvouwbare stuntsteps maar daarvoor moeten we Sinterklaas nog even lief aankijken.

Maar lekker rennen kan wel, op het plein of in het bos of duin. En dat doen we graag. Als we in

de gelegenheid zijn gaan we naar openbare speeltuinen waar ze wel fietsjes hebben en lekker hoge glijbanen en kunnen we volop spelen met snelheid.

4 Ons activiteitenaanbod

Zoals gezegd zien wij onze activiteiten als een inspiratiebron en geen doel op zich. Meedoen is altijd vrijwillig. Er is een onderscheid in activiteiten op vakantiedagen en op schooldagen.

In de eerdere hoofdstukken is al veel gezegd en dit hoofdstuk moet als aanvulling daarop worden gelezen. De activiteiten zijn voor ons een belangrijk moment waarop we onze pedagogische opvattingen zichtbaar kunnen maken. Het zijn activiteiten die de verbinding met de natuur om ons heen versterken, de ontwikkeling stimuleren, sociale vaardigheden bevorderen, uitdagend zijn en ruimte bieden voor eigenheid.

Bij alle georganiseerde spelletjes vinden wij samenwerken het belangrijkste. Competitie maken kinderen buiten Atelierkinderen genoeg mee en daarom zijn al onze spelletjes coöperatief en gezamenlijk. We winnen samen, als iedereen over de eindstreep is!

Schooldagen

Kinderen die uit school bij ons komen zijn al vol van indrukken en vaak moe van het harde werken. De Ateliertijd is er voor de broodnodige ontspanning en vrijheid. Op deze dagen zijn we terughoudend met het aanbieden van een gestuurde activiteit en volgen we vooral de kinderen. We bedenken dus eventueel spontaan iets als de kinderen erom vragen. Dit doen ze door gericht te vragen om 'iets' te doen of omdat ze zich vervelen, de sfeer hangerig wordt of op een andere non-verbale manier hier blijk van geven. Rondom de jaarfeesten organiseren we eventueel wel een gerichte activiteit maar zijn we heel flexibel. Zijn ze al vol van alles? Dan laten we de plannen los en passen we ons aan.

Vrij spel is voor kinderen als eten en drinken. Ze ontwikkelen zich in het vrije spel, op sociaal gebied, emotioneel vlak en in hun eigenheid. Atelierkinderen moet voorwaarden scheppen voor dit vrije spel en dat betekent soms je terughouden als PM-er en het spel niet storen. En soms een aanzet geven om het spel te starten.

Het jaarritme met de jaarfeesten zijn voor ons de thema's in onze activiteiten. Tussendoor doen we ook dingen die niet aan een thema gebonden zijn.

Vakantiedagen (studiedagen)

Tijdens de vakantiedagen werken we met thema's die specifiek voor die vakantie gelden. Er is dan tijd en energie om wat dieper te verbinden met een onderwerp. We kiezen de thema's heel bewust uit. Het zijn thema's die een verbinding leggen tussen ons en de seizoenen, de natuur en kunst. Zo kan een thema bijvoorbeeld de plantenwereld zijn en noemen wij het 'plantenmagie'. De activiteiten worden dan zo bedacht dat er ruimte is voor de pedagogische basisdoelen en interactievaardigheden en de pedagogische visie van Atelierkinderen. De balans tussen het aanspreken van het denken, het voelen en de wil proberen wij zoveel mogelijk in onze activiteiten te waarborgen.

Onze activiteiten zijn ontwikkelingsgericht, passend bij de leeftijd en 'gelaagd'. Met gelaagd bedoelen we dat een kind op meerdere vlakken wordt aangesproken. Op vaardigheden, fysiek of cognitief, op emotioneel gebied en spiritueel gebied. Het is een streven op al die gebieden op een vakantiedag aan bod te laten komen. Het thema en de daaruit voortvloeiende activiteiten

ontstaan vanuit de ervaring en kennis van Jasmijn die als kunstzinnige therapeut en Vlinderbrein-coach alsook haar jaren ervaring als pedagogisch medewerker. Zo hebben de activiteiten een diepgang, zijn ze uitdagend en inspirerend. Haar voorkeur ligt bij beeldende kunsten en verhalen waarbij Deborah dit mooi aanvult met haar talent voor vrolijke spelletjes, speurtochten en op zijn tijd eens lekker maf doen met een verkleedestafette (bijvoorbeeld).

Voorbeelden van activiteiten en thema's zijn:

- ❖ Plantenmagie: we hebben onze eigen calendulazalf gemaakt, geverfd met planten, kruidenboter gemaakt van zelf geplukte kruiden in de vrije natuur
- ❖ Winterslaap: een nachtlampje gemaakt van gevilde wol, speurtocht over dieren in winterslaap met als prijs een edelsteen die uitgegraven moesten worden
- ❖ Hoogeeërd publiek!: theaterworkshop gevolgd, een band gevormd en opgetreden, levende marionetten gespeeld, een klein verhaal in een papieren theater gemaakt
- ❖ Wordt wakker!: muziekinstrumenten gemaakt en de buurt hiermee wakker gemaakt, een sneeuwklonk belletje gevild en de bolletjes onder de grond wakker geklingeld.
- ❖ Ik zie, ik zie wat jij niet ziet...of toch wel?: optische illusies geknutseld zoals een zoötroop, een flipboekje en naar het Esscher museum geweest

Deze opsomming is niet volledig en slechts bedoeld om een indruk te geven van wat wij allemaal doen met onze atelierkinderen. Als je het allemaal wil weten dan is er maar één oplossing...sluit je bij ons aan :-)

Op vakantie dagen maken we vaak een uitstapje. Zo bezoeken we de musea in buurt (Pieter Vermeulen museum, Teyler's Museum, Frans Hals, Juttersmuseum, Archeologisch Museum etc) of de molen De Adriaan. We gaan ook wel eens wat verder weg, naar Zandvoort of Bloemendaal op het strand of Beverwijk naar Animal Farm. Zijn we buiten Haarlem dan worden van tevoren mondeling of via de mail de ouders op de hoogte gebracht.

Kunstzinnigheid/ creativiteit

We willen kinderen graag veel ruimte bieden om hun eigen creativiteit te ontdekken, ongeacht de leeftijd. De materialen die worden aangeboden en het speelgoed laten veel ruimte voor de eigen fantasie.

Zo zijn er lappen die kunnen dienen als prinsessenjurken, maar die ook een hut kunnen vormen als hij over tafel gelegd wordt. Met de kinderen die daaraan toe zijn, worden bij voorkeur met materiaal uit de natuur eenvoudige knutselwerken gemaakt, passend bij het seizoen.

Ook wordt er veel bij ons geschilderd en getekend. Hierbij gaat het vooral om het vanuit plezier en inspiratie maken en doen, en niet om prestatie. Er wordt echter wel met respect omgesprongen met elk kunstwerk. We bieden volwaardig materiaal aan en leren de kinderen bijvoorbeeld hoe ze kleuren kunnen mengen. Muziek is een belangrijke kunstvorm die veel plezier geeft. Hiervoor zoeken wij de samenwerking met bevriende muzikanten op.

Naast alle vrije kunst, bieden we ook gerichte kunstzinnige activiteiten om kinderen uit te dagen en nieuwe vaardigheden te leren. Met de antroposofische bril op zien we dat materialen,

technieken en kleuren allemaal wat anders vragen van de kunstenaar. Ervaren wat een techniek of kleur doet is een waardevolle verdieping van een activiteit.

Bij Atelierkinderen zien we kunst en creativiteit als middel bij uitstek om de vier pedagogische basisdoelen in de praktijk te brengen. Kunstzinnige activiteiten die bij het kind en de leeftijd passen, zonder verplicht eindresultaat, voelen veilig en geven de kans om jezelf te leren kennen (basisdoel 1 en 2). Samenwerken, elkaar aanmoedigen en helpen scholen de empathie (basisdoel 3) en hoe gaan we om met materiaal en de mede-kunstenaars (basisdoel 4), leren ons hoe we de sfeer voor iedereen goed houden.

Feesten en rituelen

We vieren de verjaardagen van de kinderen zoals ze het graag willen. Het kan groot met slingers, zingen en een cadeautje. Het kan klein waarbij de PM-er namens het kind wat uitdeelt en er een cadeautje is, zonder slingers en zingen. De dag is vaak al spannend genoeg dus wij vinden het ook geen probleem om geen feest meer te vieren en alleen met het kind te kletsen over zijn verjaardag. We spreken dit af met de ouders en het initiatief hiervoor ligt bij de ouders.

Zoals ook al reeds benoemd besteden we aandacht aan de jaarfeesten. Omdat we dit willen aanpassen aan het weer, de samenstelling van de groep en de dag waarop het feest valt, ligt hier geen vast format voor. Vanuit de antroposofie worden mooie handreikingen gedaan voor het vieren van de feesten waar wij dankbaar gebruik van maken. Wij zullen niet elk feest echt vieren maar meer in de sfeer van het feest onze groep aankleden en activiteiten doen. Bijvoorbeeld het Sinterklaasfeest. De goedheiligman komt niet bij ons maar we gaan wel pepernoten bakken of klusjes doen waar we anderen mee kunnen helpen. Of Pasen, we gaan bijvoorbeeld geen eieren zoeken maar wel tuinkers zaaien of een speurtocht doen. Wij vinden het belangrijk dat we geen herhaling zijn van het feest op school of thuis maar een toevoeging aan de feestvreugde.

Televisie en mediagebruik

Er is geen televisie, wel internet. Hierin zijn we heel terughoudend. Het wordt gebruikt om praktische informatie op te zoeken, muziek te luisteren en af en toe op een lange dag met slecht weer, een verantwoord filmpje te kijken. Hierbij hanteren we de aanbevolen leeftijdsgrenzen. We kijken nooit te lang. Kinderen krijgen geen eigen computertijd voor spelletjes. Onze ervaring is dat dit de sfeer geen goed doet dus wij laten dit voor thuis.

Ons activiteitenaanbod binnen

Onze pijlers zijn kunst en buiten-spelen, maar ook theater komt bij ons aan bod. We maken zelf een schimmelspel of poppenkast. Spelen, in welke vorm dan ook. Schilderspullen, eindeloos veel tekenpapier en tekenmateriaal, verf, klei, bouwpakketjes, maar ook een wolmand, een naaidoos, lego en gereedschap, en verder schelpen, takjes, steentjes, en ander onbewerkt materiaal uit de natuur.

Er zijn spullen voor een speelkeukentje, verkleedkleden, lappen en knijpers voor hutten, boeken, puzzels, spelletjes, auto's en poppen.

Wij houden van hergebruik en geven dingen graag een tweede leven. Is iets kapot? Dan zullen wij het eerst proberen te repareren voordat we het vervangen. Dat kan een hele gezonde activiteit zijn.

Er zal niet te veel nieuw spul zijn bij Atelierkinderen omdat wij zien dat gebruikte spullen vaak toegankelijker zijn en al iets 'levends' hebben.

Ons activiteitenaanbod buiten

De wijk waar ons kinderspeelhuis staat heeft op loopafstand 3 speeltuinen. Dat is perfect als er niet veel tijd meer is maar iedereen wel behoefte heeft aan bewegen. Als voorbeeld valt te denken aan het uurtje van 16:00-17:00u. Als we langer de tijd hebben dan zullen we de natuur op zoeken aan de andere kant van de Vondelweg of in de duinen. Binnen 15 minuten fietsen hebben we daar alle ruimte voor tikkertje, voetballen, boompje-verwisselen, verstoppertje, speurtochten, wandelen, acrobatiek, yoga, zakdoekjeleggen en nog veel meer. Als we langere tijd buiten zijn kunnen we de Atelierkinderen-tent meenemen. Dit is een zelfgemaakte tent die snel op te zetten is waar kinderen in mogen spelen en die als herkenningspunt dient: bij de tent is een juf/meester. Hier is echter een kanttekening op zijn plaats. Soms is het namelijk gewoon te veel om allemaal te dragen en blijft de tent thuis.

Voor buitenspel zijn er ballen en stoepkrijt. In de zomer zijn er emmer, teilen, gieters, bootjes en ander spul om heerlijke waterbanen te maken op de stoep. Hoewel we er ook achter zijn gekomen dat sneeuwsoep heerlijk is! Ook maken we dan wel eens een hut op de stoep.

Is de groep onrustig, of hebben we een leuk plan dat voor sommige kinderen precies goed is, dan nemen we dit groepje apart. Een PM-er gaat dan met ze op stap.

In een digitaal tijdperk opgroeien betekent veel binnen zitten voor een scherm. We houden van buiten spelen, frisse neuzen halen, en genieten van de seizoenen.

Betreft het een geplande activiteit verder weg of anderszins bijzonder, dan worden de ouders de avond vooraf per mail op de hoogte gebracht van het uitstapje en van de aankomsttijd na afloop.

Betreft het een spontane uitstap, dan worden de ouders hiervan per app op de hoogte gesteld.

Dit geldt alleen voor de uitstapjes die wij niet zien als regulier.

We streven ernaar dat de kinderen na schooltijd tenminste 45 minuten tot een klein uur buiten zijn. Staat de PM-er alleen op de groep, dan gaan alle kinderen mee. Ook is het mogelijk om vooraf met de manager een tijd af te spreken waarin de groep gesplitst kan worden. De ene PM-er kan dan naar buiten, de manager blijft bijvoorbeeld binnen. Er is bel en/of app contact met de collega binnen.

De plekken waar we allemaal buitenspelen zijn:

Schoolplein De Dolfijn/ speeltuin De Trekpleister (loopafstand)

De Kennemerduinen (meestal ingang Bleek en Berg of ingang Bos en Duin)

Stadskweektuin Haarlem
Speeltuin Obistraat
Speeltuin Burcht Ter Cleeff
Natuurspeeltuin Velsbroek
Zorgvrij boerderij Spaarnwoude
Schoterbos inclusief kinderboerderij
Speeltuin Hof van Eden (loopafstand)
Speeltuin Een nieuw leven in Spaarndam
De schoolpleinen van de aan ons verbonden scholen

5 Locatie en andere randvoorwaarden

Omvang en leeftijdsopbouw

Basisgroep

Met een basisgroep wordt een vaste groep bedoeld. Atelierkinderen vangt iedere dag de kinderen op in 1 verticale vaste groep. De kinderen hebben een leeftijd van 4 tot 12 jaar. Een kind behoort toe aan deze basisgroep van de betreffende dag. Het kind komt dus iedere week op een vaste groep met (een) vaste pedagogisch medewerker(s). Dit bevordert de groepsstabiliteit.

Basisgroep	Leeftijd	Max. aantal kinderen	Beroepskrachten
BSO	4-12 jaar	10 kinderen	1, bij meer dan 6 kinderen streven we er naar een tweede bevoegd persoon of ondersteuner op de groep te hebben.

BKR, stabiliteit en teamsamenstelling

Wij hebben per dag maximaal 10 kinderen op de groep, die onder de hoede zijn van meestal 2 volwassenen. Een van hen is de vaste Pedagogisch Medewerker of de manager die dan aanwezig is. Het streven is dat de PM-er bij de aanwezigheid van meer dan 6 kinderen wordt geassisteerd door een tweede beroepskracht, vrijwilligster of stagiaire die net als de beroepskracht een geldig VOG heeft, en bekend en geliefd is bij de kinderen. We wijken door onze beperkte groeps grootte van maximaal 10 kinderen nooit af van de BKR, en we hebben vrijwel altijd vier-ogen bij Atelierkinderen, terwijl dat voor BSO's niet wettelijk verplicht is.

Bij Atelierkinderen wordt er gebruik gemaakt van een basiswerkrooster. Dezelfde PM-ers zijn telkens op hetzelfde moment in de week aanwezig. Als er sprake is van inval wegens ziekte of verlof, dan vervangt de manager of een ander bekend en bevoegd gezicht de vaste leiding. Hierdoor is de stabiliteit van de groep wederom geborgd. Ook de achterwacht bestaat grotendeels uit bekenden, namelijk ouders.

Er zijn ook uitzonderlijke situaties dat het gewenst dat er 3 volwassenen zijn bij 10 kinderen. Dit kan bijvoorbeeld zwemmen bij het Wed zijn of naar de Linneushof. Bij dit soort activiteiten kan nog een paar extra ogen heel prettig zijn.

In bijlage 1 van het Besluit Kwaliteit Kinderopvang staan de richtlijnen beschreven voor de minimaal in te zetten beroepskrachten in het relatie tot het aantal aanwezige kinderen. Deze richtlijnen zijn toetsbaar via www.1ratio.nl. Bij de inzet van het aantal medewerkers op de groep wordt deze rekentool geraadpleegd.

De regels in het kort:

In de leeftijd van 4-7 jaar mogen er maximaal 10 kinderen met 1 PM-er opgevangen worden.

In de leeftijd van 7-13 jaar mogen er maximaal 12 kinderen met 1 PM-er opgevangen worden.

In de leeftijd van 4-13 jaar mogen er maximaal 11 kinderen met 1 PM-er opgevangen worden.

Bij Atelierkinderen, locatie Atelier Verda, worden er maar 10 kinderen per dag opgevangen, er wordt dus altijd voldaan aan de BKR.

Administratief (zie ook het informatieboekje)

Extra opvang

Ouders vragen de extra opvang aan bij de manager en zij bekijkt of er plek is voor het extra kind. Afhankelijk van de situatie/de groepsgrootte en de logistieke haalbaarheid op de gewenste dag zullen we het verzoek beoordelen en al dan niet kunnen inwilligen.

Het kind kan op dat moment dus ook niet de basisgroep verlaten aangezien er sprake is van maar 1 basisgroep. Er wordt dan ook geen gebruik gemaakt van een 2^e basisgroep formulier. Wanneer er studiedagen op school zijn en de school dicht is, kan een ouder gebruik maken van extra opvang. Ook als wij de hele dag open zijn, worden de kinderen opgevangen door de eigen vaste vertrouwde pedagogisch medewerkers op de eigen (basis)groep. Studiedag-opvang is niet altijd mogelijk maar we doen ons best. Via de mail worden ouders gevraagd of ze belangstelling hebben en bij meer dan 2 aanmeldingen kan de opvang doorgaan. De ochtend wordt dan gefactureerd als extra opvang.

Dagen ruilen

In overleg is het mogelijk om een opvangdag te ruilen, **binnen dezelfde maand.** Dit ook weer alleen op voorwaarde dat de groepsgrootte en de BKR niet overschreden wordt, en het halen van het kind logistiek valt in te passen.

Veiligheid en ruimtes

De ruimte bestaat uit een pand met een eigen voordeur. Het heeft iets weg van een klein huisje of schooltje. De binnenkomst is in een ruime hal met een klein keukentje, centraal in het gebouw. Het toilet bevindt zich achter de keuken dus ook centraal. **In de hal is een klein tafeltje waar met klein speelgoed gespeeld kan worden. Het is geliefd bij grote meiden om 'even samen'**

wat te doen of bij de jongere kinderen zodat ze in de buurt van de PM-er zijn die in de keuken bezig is.

Linksaf kom je in de eetkamer en knutselkamer. Hier staat de eettafel centraal opgesteld met loopruimte eromheen. De kasten met knutselmateriaal staan hier en ook het speelhuisje, de verkleedkleden, de matten en wobbel. Het meer 'grote spel' waar vaak meer geluid bij komt.

Ga je na binnenkomst rechtsaf dan kom je in de leeskamer en de ruimte waar het kleine speelgoed is (auto's, lego, knikkerbaan etc) en fijne kleden op de vloer om lekker op te zitten/liggen/spelen.

Het is goed om te weten dat wij de inrichting laten meebewegen met wat er speelt op het moment zodat we zoveel mogelijk aansluiten bij de kinderen. De inrichting heeft een invloed op het spel dus kan ook ingezet worden als spel niet goed werkt. Deze beschrijving is dus altijd een momentopname.

Er is een vliering voor opslag van een bescheiden aantal spullen.

Er grenst een patio aan waar wel een deur naartoe is maar waar geen gebruik van gemaakt mag worden omdat dit de binnentuin van de burens is. Wel kan hier bij nood naar buiten gegaan worden, naast de uitweg via de hoofdingang. Ook staat de deur regelmatig open (op een haakje) voor de ventilatie.

De buitenruimte: in de wijk zijn op loopafstand 3 speeltuinen waarbij we het meest gebruik maken van het schoolplein van de Dolfijn met de aangrenzende buurtspeeltuin De Trekpleister. De stoep voor het pand is breed en kan van hoek tot hoek gebruikt worden. Het is een rustige straat met weinig verkeer. Op fietsafstand is het recreatiegebied Spaarnwoude, speelboerderij Zorgvrij, het Schoterbos. Met de bakfiets zijn we zo in de duinen.

Achterwacht

Dit onderdeel staat beschreven in het Veiligheid & Gezondheidsbeleid.

Alleen in het gebouw

Kinderen zijn nooit alleen in het pand.

Als de kinderen er zijn, zijn er ook twee volwassenen, minimaal één. Het kan zijn dat de PM-er met een aantal kinderen op de stoep speelt en er een aantal kinderen binnen spelen. De PM-er is dan bij de kinderen op de stoep maar zorgt voor nauw contact met de kinderen binnen door de deur op een kier te laten en in regelmatig door het raam te kijken. Dit gaat vrijwel altijd om korte momentjes (half uur).

Natuurlijk kan het zijn dat er een volwassene met een clubje kinderen op stap is en een volwassene met een clubje op de locatie blijft. Door de afspraken over de achterwacht hebben beide volwassenen altijd iemand die ze kunnen bellen in geval van nood. Alleen bevoegd personeel mag alleen zijn met de kinderen.

3 uren regeling

Bij Atelierkinderen wijken wij op groepsniveau niet af van de BKR. Het aantal kinderen komt niet boven de 10 uit en daarmee kan er geen overschrijding plaatsvinden van de BKR. Ten alle tijden is er namelijk een gekwalificeerde beroepskracht aanwezig.

Tijdens de vakantieweken, studiedagen en margedagen wijken wij ook niet af van de BKR tijdens de pauzes. Tijdens de pauze van de PM-er valt de manager of een collega PM-er in.

Algemene huisregels

- Er wordt niet gerookt in en om het gebouw, en ook niet in eventuele toekomstige auto's.
- Kinderen krijgen geen snoep mee van huis, tenzij ze jarig (geweest) zijn en de groep gaan trakteren.
- Kinderen doen hun jassen en schoenen uit en spelen met sokken/slofjes aan (zeker in de winter)
- Kostbaar, veel, of zeer klein speelgoed mag niet mee naar de Atelierkinderen i.v.m. veiligheid en het mogelijk zoek raken en kapot gaan ervan.
- Zolang/zodra de ouder(s) aanwezig is/zijn op de groepen is/zijn deze zelf verantwoordelijk voor hun eigen kinderen. Dit een belangrijk punt, met name als de voordeur open- en dichtgaat, en kinderen menen dat ze wel alvast naar de auto/(bak-)fiets van de ouder kunnen lopen, terwijl de ouder nog in gesprek is met een PM-er. Tijdens dat overdracht-moment is verhoogde waakzaamheid geboden.
- Als het kind incidenteel later/eerder opgehaald of gebracht zal worden dan normale tijden, vragen wij de ouder om dit door te geven aan de PM-er. Wanneer ouder de locatie belt en even geen gehoor krijgt wordt de ouder meteen teruggebeld. Apps van ouders worden regelmatig gelezen en beantwoord.
- Kinderen worden alleen aan de ouder(s)/ verzorger(s) meegegeven, tenzij bij de pedagogisch medewerker/leidinggevende bekend is dat iemand anders het kind komt halen. Bij twijfel belt de PM-er altijd de ouders.
- Indien het kind ziek is, een dagje niet komt, of later komt, vragen wij de ouder dit voor 9.30 u. aan de organisatie door te geven zodat de planning nog op tijd kan worden aangepast.
- Als ouder(s)/verzorger(s) niet op hun gebruikelijke telefoonnummer te bereiken zijn maken we indien nodig gebruik van de noodnummers die de ouders hebben opgegeven.

Dagschema voor schooldagen

Vrijeschool De Lindeboom is de enige school waarbij de kleuters om 13:45u uit zijn en de kinderen uit klas 1 t/m 6 om 14:00u. De kleuters wachten met de PM-er op het schoolplein tot de oudere kinderen uit zijn. De oudere kinderen komen zelfstandig naar de PM-er en kleuters toe.

13:15u PM-er is aanwezig op de locatie, controleert de telefoon en maakt de bakfiets gereed. Pakt eventueel een tas in voor een buiten activiteit.

13:45u/14:00u kinderen worden van school gehaald

Als het organisatorisch kan qua tijd, afspraken met ouders, aantal PM-ers, het weer etc., wordt er met de kinderen besproken of we direct doorgaan naar een fijne buitenspeelplek of eerst naar de locatie. We bieden zoveel mogelijk ruimte voor inspraak waarbij de PM-er in de gaten houdt dat niet altijd dezelfde kinderen de keuze bepalen zodat iedereen af en toe krijgt waar hij/zij behoefte aan heeft. Omdat de keuze heel groot is selecteren we vaak al voor. De kinderen kunnen dan kiezen uit bijvoorbeeld 2 speeltuinen of direct naar de locatie gaan. In de 'voorselectie' houden we rekening met de leeftijd van de kinderen, het weer, of er een toilet in de speeltuin is etc.

Sommige kinderen eten en drinken nog iets wat ze over hebben na school.

15:50-16:30u een eetmoment met drinken, fruit, cracker en koekje. Dit kan als picknick buiten of in de kring op de locatie.

17:00u dan zijn we weer terug op de locatie zodat ouders zekerheid hebben waar de kinderen opgehaald kunnen worden.

Dagschema voor een vakantie- of studiedag

Tijdens studiedagen en vakanties gaan we vaak op pad!

08:00u: PM-er doet de deur open en de dag is begonnen. Kinderen die er dan al zijn mogen meehelpen met ons pand 'wakker maken' wat zoveel betekent als gordijnen open, kachel aan, lampen aan etc. Kinderen kunnen een rustig spel kiezen zoals tekenen, boekjes lezen, een spelletje.

09:30u: alle kinderen zijn er en dit is het eerste samenkom moment. Er wordt wat gegeten en gedronken. Er zal diksap, thee of water zijn met een cracker, koekje en/ of fruit. Er wordt wat gekletst, een verhaal voorgelezen en de dag wordt doorgesproken.

10:00u: vrij spel of activiteit.

12:00u: lunch. Op een vakantiedag kan dit van alles zijn. Een broodmaaltijd of een warme maaltijd, al dan niet zelf gemaakt door de kinderen. Bij de lunch drinken we alleen water.

13:00u: vrij spel of activiteit. Dit tijdvak is het langst wat zich goed leent voor een grote kunstactiviteit of uitje.

15:30u: rustmoment op de kussentjes, met wat eten en drinken. Diksap, thee, water met een koekje, cracker en/of wat fruit. Er wordt overlegd wat we met de staart van de dag gaan doen.

16:00u: vrij spel, kleine activiteit

17:00-18:00u: de kinderen worden langzaam opgehaald door de ouders. Er is nu alleen vrij spel want de PM-er moet overdracht geven aan de ouders en ondertussen de ruimtes opruimen en klaar maken voor de volgende dag.

Ophalen en ontvangst van de kinderen

Zie ook Emotionele veiligheid op bladzijde 7.

De gezichten die op de groep staan zie de kinderen ook zoveel mogelijk bij het halen op school. Het kan zijn dat we een vrijwilliger inzetten voor het halen, dit zal dan wel altijd dezelfde vrijwilliger zijn. De kleinschaligheid maakt dit haast vanzelfsprekend.

Op vakantie- en studiedagen kan het zijn dat degene die de deur opent, niet degene is die de deur sluit. Dat zou de werkdag erg lang maken dus de persoon die er om 08:00u is, gaat om 17:00u naar huis. Om 09:30u komt de tweede volwassene die tot 18:00u blijft. Beide zorgen voor goede overdracht aan elkaar.

Eet- en drinkmoment

Lunch

Op schooldagen is de lunch eenvoudig, brood met hartig beleg, water en een schaaltje rauwkost. Veel kinderen hebben op school al gegeten en vinden het moeilijk om geduld op te brengen om weer lang te moeten zitten. Ze hebben op school al zoveel concentratie moeten opbrengen. We gaan dus niet lang zitten en zullen het andere rustmoment (zie Halverwege de ochtend en middag) gebruiken voor bewuster contact, een groepsgesprek, een verhaal of een (verjaardags(feest).

Lunch op vakantiedagen pakken we wel lekker uit met meer beleg, zelfgemaakt eten als soep, pannenkoeken, tosti's, pizza's en andere heerlijkheden. We drinken bij de lunch altijd alleen water.

Halverwege de ochtend en middag

Op schooldagen is dit een moment met meer aandacht. Even rust en aandacht voor iedereen in de groep. We drinken diksap, thee of water en eten daar koek, crackers en/ of fruit bij. Nu is er zoals hierboven al benoemd, ruimte voor een groepsgesprek, een verhaal, een (verjaardags)feest, verdieping op een thema of uitleg over een activiteit/ verandering/ gebeurtenis. Op vakantiedagen is dit moment gelijk van aard maar soms wat lossier.

Voeding

- We eten brood, hebben vegetarisch beleg, bieden veel fruit en knabbel-groente aan. Ook bij de voeding kiezen we altijd voor kwaliteit. Er wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van biologische producten waaraan geen kunstmatige stoffen zijn toegevoegd. Ook gebruiken we liever honing dan suiker, en zelden zoet beleg voor op brood. Suikers halen we uit vers fruit. Een uitzondering hierop zijn de vakantiedagen. Dan hebben we ook jam, appelstroop, honing en chocopasta voor op brood.
- Indien een kind een speciaal dieet heeft, wordt er met de ouders afgesproken hoe dit vorm krijgt. De ouders zorgen voor de voeding als dat gewenst of noodzakelijk is.
- Er wordt geen snoep gegeven aan de Atelierkinderen op schooldagen, traktaties door de jarige kinderen uitgezonderd. Een koekje gebeurt wel. Op vakantiedagen is er soms tussendoor een dropje of een fruitsnoepje. Uitzondering hierop zijn de jaarfeesten. Denk aan pepernoten (bij voorkeur zelfgebakken) in de Sint-tijd, een oliebol rond oud en nieuw, een pinksterpannenkoek. Misschien zelfs een chocolade eitje rond Pasen.
- Bij de lunch drinken we water, bij het kringmoment kan er gekozen worden tussen diksap, thee of water. In dit winter zal er af en toe warme chocolademelk zijn en op vakantiedagen gaan we ook lekker aan de slag met smoothies.

Ophalen door ouders

Zie ook de Algemene huisregels op blz 16.

Zodra de ouder in zicht is, gaat de verantwoordelijkheid voor het kind over op de ouder. Het overdrachtsmoment is het moment van de dag dat de PM-er en ouder met elkaar in gesprek zijn en er dus veel afleiding is voor iedereen. Waakzaamheid is geboden!

Wij geven een kind mee als wij zekerheid hebben dat de persoon die komt halen dit mag doen. Komt er onverwacht iemand anders, laat het ons dan weten! Hier zijn wij streng in. Het is voor ons niet voldoende dat het kind de volwassene herkent en bereid is mee te gaan. Als het niet van tevoren is aangekondigd bellen wij de ouders om alsnog te horen of er toestemming is.

De PM-er zal altijd kort vertellen hoe het die dag is geweest. Als er een uitgebreider verslag nodig is dan wordt hier een gesprek over ingepland of een email gestuurd. Wij vinden het belangrijk dat het kind zelf kan vertellen wat die dag is gebeurd dus zijn terughoudend over wat we precies gedaan hebben. Dit geeft het kind ook privacy, het mag zelf bepalen wat het wel en

niet wil vertellen. Zijn er dingen gebeurd die over de veiligheid gaan, dan zullen we dit altijd overdragen aan de ouders. Wij zijn bij Atelierkinderen fijngevoelig genoeg om te weten op welke manier. Soms pakken we een momentje met de ouder alleen als het kind zijn tekening nog afmaakt, soms is een handgebaar genoeg om aan te geven dat het kind erg moe was en soms bellen of appen we achteraf nog.

Wij vinden het belangrijk om de dag goed af te sluiten dus, net als bij de ontvangst, is er oogcontact en een groet, een high five of een knuffel. Even goed controleren of alle spullen mee zijn en dan wensen wij iedereen een fijne avond.

Let op, het is fijn als ouders op tijd zijn zodat er genoeg ruimte is om rustig afscheid te nemen en overdracht te doen. Om 18:00u gaat de deur op slot.

Vervoer van school naar de BSO

Het vervoer van school naar BSO is een belangrijk moment, beter gezegd: een belangrijk uur. Veiligheid, fysiek en emotioneel, staat voorop. Welke kinderen halen we? Hoe is de weersverwachting? Hoe gaan we ze ophalen? We kijken de bakfiets na en zoeken de veiligste in-, en uit- stapplekken en oversteekplekken, en houden ons aan vaste rituelen.

We brengen alles in kaart en checken dagelijks of en hoe het nog beter en veiliger kan. In geval van nood schakelen wij een taxi in. Er gaat altijd een bekende van de kinderen mee in de taxi.

De bakfiets regels zijn als volgt:

De eersten schuiven helemaal door tot een plekje bij het stuur. Deze kinderen stappen als laatste weer uit.

De gordels gaan vast en we helpen elkaar erbij.

Er wordt op gewone toon gepraat met elkaar en we komen niet aan elkaar.

Handen en hoofden blijven in de bakfiets (dus niet uitsteken!).

We zitten rustig.

De gordels mogen pas los als de juf¹¹ zegt dat dit mag.

De kinderen die als laatste zijn ingestapt, stappen nu als eerst uit.

We wachten bij de bakfiets tot de juf zegt dat we gaan lopen.

Zo blijft het veilig en gezellig.

Oversteken gebeurt volgens een vaste gewoonte. De PM-er leert de kinderen hoe dit veilig gedaan wordt. De volgende keer worden de kinderen direct gevraagd dit zelf te doen onder toezicht van de PM-er. Zo wordt het snel een gewoonte van henzelf.

We stellen ons op de scholen voor aan de leerkrachten als dit lukt, hebben oogcontact met hen tijdens het ophalen, zorgen voor herkenbaarheid en vastigheid in onze ophaalplekken, zodat kinderen weten waar ze aan toe zijn, en ze in rust en vertrouwen kunnen wachten op hun juf. Zo begint elke Ateliermiddag. We zorgen er zoveel mogelijk voor dat kinderen en juffen vaste gezichten zien. Natuurlijk hebben we onze hesjes aan voor herkenning maar het oogcontact met de docent, eventueel een korte overdracht van de dag op school en het feit dat we elkaars

¹¹ Kinderen zijn gewend om de PM-er juf of meester te noemen.

namen kennen zijn het belangrijkste voor de veiligheid.

6 Kennismaken en wennen

De ouders/verzorgers worden uitgenodigd door de manager of PM-er voor een kennismakingsgesprek. Tijdens dit gesprek worden zij geïnformeerd over het algemeen beleid van onze BSO. Ze kunnen de sfeer proeven en vragen stellen. Soms komen kinderen mee zodat ook zij even kunnen kijken en vragen kunnen stellen.

Willen ze graag een plekje voor hun kind bij Atelierkinderen dan volgt het intakegesprek. Tijdens dit gesprek volgen nog wat punten vanuit beleid, wordt het foto-toestemmingsformulier ondertekend en vertellen ouders over hun kind(eren). In dit gesprek wordt het wennen ook afgesproken. Dit gaat in goed overleg met de ouders en ook hierin zijn wij kindvolgend. Het ene kind vaart beter bij een korte periode, het andere kind beter bij kleine stapjes. Dit is allebei mogelijk bij Atelierkinderen. We leggen dit niet in beleid vast omdat we de inspraak van ouder en kind hierin van grote waarde vinden. Onze ervaring leert dat de tijd nemen om te wennen uiteindelijk duurzamer en sneller is dan een abrupte overgang. Moet een kind ineens mee in het nieuwe ritme van school+BSO dan is de kans groot dat er weerstand komt tegen school en BSO en dan duurt het hele proces langer en verloopt moeizamer. Dit geven wij de ouders mee tijdens het intakegesprek.

We hebben na elke dag contact over hoe het gaat met het kind. Dit is bij de kinderen die er al langer zijn het geval maar bij kinderen die er net zijn geven we hier meer tijd en ruimte voor. Vaak hebben we met deze ouders ook kort via een kort bericht gedurende dag contact. Is er meer tijd nodig dan mailen of bellen we. We bieden altijd een evaluatiemoment aan maar tot nu toe is gebleken dat ouders de korte momenten aan het eind van de dag belangrijker vinden.

7 Medewerkers

Wie zijn er eigenlijk bij Atelierkinderen? Een goede vraag. Allereerst zijn er de 10 kinderen per dag, zij vormen de groep. Jasmijn en de vaste PM-er(s) vormen samen als team de dagelijkse leiding van de kinderen.

Op de maandag en donderdag is Deborah Koning er, een ervaren PM-er die graag bij kleinschalige BSO's werkt.

Ook helpt Klaartje Vreeken met het ophalen van de kinderen bij Atelier Verda. Zij geeft aansluitend een workshop in Magisch Muziek Maken waarbij beleving centraal staat. Deze workshop geeft ze op verschillende dagen. Zo kunnen meer kinderen ervan genieten.

Op dinsdag worden we bijgestaan door vrijwilliger Jennifer Mort. Zij is op de vrijeschool Kleverpark waar zij de kleuters uit de klas haalt. Buiten staat dan de PM-er met kinderen van de vrijeschool De Lindeboom klaar met de bakfiets. Jennifer brengt de kleuters dan naar de bakfiets toe.

We zijn nog op zoek naar vrijwilligers, een fijne spelletjes opa of oma of een 'grote zus of broer' die het leuk vindt om te komen spelen. Ook zoeken we hulp bij het ophalen van kinderen uit school en het assisteren bij activiteiten.

In de vakantie kan het zijn dat we bij buiten activiteiten het contact zoeken met gelijkgestemde buitenschoolse opvanglocaties omdat het leuk kan zijn om nieuwe vrienden te maken. Het geeft de PM-ers de kans om uit te wisselen en inspiratie op te doen. Zo staan wij samen om de kinderen.

Beroepskwalificatie en eisen pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerkers van Atelierkinderen hebben minimaal een afgeronde opleiding conform de eisen vanuit de CAO Kinderopvang. Zij zijn tevens in het bezit van een VOG en gekoppeld aan het persoonsregister kinderopvang voor aanvang van de werkzaamheden. Medewerkers worden zorgvuldig geworven en geselecteerd door de manager, waarbij niet alleen gekeken wordt naar competenties en kennis, maar ook naar werkhouding, kindgerichtheid, motivatie en uitstraling. De belangrijkste vraag is, passen zij bij Atelierkinderen?

Er zal af en toe gebruik worden gemaakt van invalkrachten als de vaste krachten met vakantie zijn of anders. Deze bevoegde invalsters hebben een VOG, vooraf gekoppeld aan het personenregister en hebben een relevante achtergrond of diploma. Deze personen zijn zelden echt helemaal "nieuw" op Atelierkinderen. We houden van bekende gezichten. Bij nieuwe gezichten worden ouders van tevoren op de hoogte gebracht zodat zij dit met hun kinderen kunnen bespreken. Als het mogelijk is verteld het vaste gezicht zelf dat hij/zij afwezig zal zijn en dat er even een nieuw gezicht zal zijn. Zo bereiden we de kinderen zoveel mogelijk voor en dat

geeft veiligheid. Natuurlijk zullen we er altijd naar streven om zoveel mogelijk vaste, bekende gezichten op de groep te hebben. Dit is voor iedereen het fijnst!

Inzet en begeleiding van stagiaires

Bij Atelierkinderen staan wij open voor het begeleiden van stagiaires. Dit is iets voor de toekomst, als Atelierkinderen wat volwassener is. Snuffelstages bieden we wel. Snuffelstagiaires mogen alleen assisteren, zij zijn nooit alleen met de kinderen. Zij worden begeleid door Jasmijn en zijn altijd naast een bevoegde PM-er op de groep.

Vrijwilligers en inzet van ouders

Alle vrijwilligers die werkzaamheden uitvoeren voor Atelierkinderen, zijn:

- in het bezit van een VOG
- en voor aanvang van de werkzaamheden gekoppeld via het personenregister.
- met een overeenkomst waarin beschreven staat wat hun taken zijn, voor welke periode, eventuele vergoeding en hoe de begeleiding wordt vormgegeven.
- altijd boventallig.

Taken van de vrijwilligers:

- ophalen van de kinderen op scholen. Vrijwilligers mogen zelfstandig kinderen ophalen op de scholen. Dit betekent dat zij net als PM-ers kinderen uit de klas halen en naar Atelier Verda brengen. **Zodra de kinderen bij de locatie van Atelierkinderen zijn, vallen zij onder de verantwoordelijkheid van de pedagogisch medewerker.**
- de PM-er assisteren met huishoudelijk werk (bv afwas), assisteren bij het veters strikken/jassen aandoen en onderweg naar een speeltuin of uitje helpen in het verkeer.

Begeleiding van de vrijwilliger:

Een vrijwilliger staat onder directe begeleiding van de manager/houder. Zij krijgen indien nodig voor de werkzaamheden, het protocol Op pad voor aanvang van de werkzaamheden. Zij dragen, indien nodig, het hesje voor herkenbaarheid. Als er sprake is van structurele hulp door de vrijwilliger waarbij de vrijwilliger langer dan een uur bij de kinderen is, zal deze ook on the job coaching ontvangen door de pedagogisch coach. Ook kan een vrijwilliger altijd aansluiten bij teamcoaching wanneer dit relevant is. Daarnaast heeft de begeleider van de vrijwilliger wekelijks contact over hoe het gaat. De vrijwilliger die helpt bij het ophalen van de kinderen draagt de kinderen altijd over aan een PM-er. Dit kan de begeleider zijn en in dat geval is dit een moment van contact en kan de begeleider een vinger aan de pols houden over hoe het gaat. Is dit een andere PM-er dan zal deze haar ervaring aan de begeleider mondeling terugkoppelen. Is dit voor één van de partijen gewenst dan zal er naast deze incheck momenten nog een (evaluatie)gesprek plaatsvinden.

Vrijwilligers zijn (buiten het vervoersmoment) nooit alleen met de kinderen en dragen dus geen verantwoordelijkheid voor de kinderen.

Nou weten wij dat onze ouders talenten bezitten die Atelierkinderen goed kan gebruiken. Dus

zullen we af en toe de hulp inroepen van een handige klusser, een goede wasser of een schminktalent. Dit draagt bij aan de verbinding van thuis met Atelierkinderen en de omhulling voor de kinderen.

Jaarlijkse bijscholing

Elk jaar wordt er vanuit de houder bijscholing aan de medewerkers geboden. De pedagogisch medewerkers krijgen ieder jaar scholing op het gebied van de Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk geweld, EHBO (Eerste hulp aan kinderen) en worden zij geschoold in pedagogische onderwerpen. In het jaargesprek met de PM-er zal er gekeken worden naar individuele opleidingswensen. Een keer per jaar zal er een thema-avond of ochtend gepland worden waarin ruimte is om een techniek, een visie, een methode verder te verdiepen. Van wolvilten tot geweldloze communicatie.

8 Zorgen rondom een kind

Mochten ouders zorgen hebben over hun kind dat Atelierkinderen bezoekt, dan kan de mentor de ouders adviseren en indien nodig doorverwijzen naar geschikte ondersteuning of hulpverlening. Ons netwerk is daarbij van dienst. Atelierkinderen gebruikt de Sociale Kaart met daarop de instanties die binnen de regio een rol vervullen in de jeugdzorg en de maatschappelijke zorg, zie link: <https://haarlem.socialekaartnederland.nl/> Desgewenst kan Atelierkinderen de ouder ondersteunen in het leggen van contact met deze instanties (zie blz 26).

Ook kunnen er aan de kant van de mentor/PM-er zorgen zijn over het welbevinden van het kind bij Atelierkinderen, om welke reden of omstandigheid dan ook. Het gedrag of de observatie van het kind door de mentor op Atelierkinderen kan hiertoe aanleiding geven.

Zorgen kunnen van beide kanten te allen tijde aan de orde komen, en daarmee hoeft niet te worden gewacht tot het observatiegesprek/mentorgesprek. Tijdens iedere dagelijkse overdracht kan meteen worden aangegeven dat er zorgen zijn, en kan er overlegd worden over een tijdstip wanneer de ouder en de mentor gelegenheid hebben om hierover van gedachten te wisselen. Het dagelijkse korte overdrachtmoment leent zich daar niet voor. Indien gewenst kan meteen een vervolgspraak worden ingepland, na een bepaalde termijn. Wanneer andere instanties betrokken raken bij de ondersteuning/ hulpverlening, dan houden de ouders de mentor hiervan op de hoogte. Zo is er voortdurend uitwisseling van informatie ten behoeve van het kind.

Meldcode huiselijk geweld en Kindermishandeling

Zie het Veiligheid en Gezondheidsbeleid.

Een belangrijk onderdeel van het beleid Veiligheid en Gezondheid is de Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling waaraan we ons gecommitteerd hebben. Uiteraard werken we met de nieuwe variant (wettelijk verplicht per 1.1.2019) die beoogt om Veilig Thuis eerder in het proces van vermoedens en signalering als gesprekspartner te betrekken bij de aanpak van grensoverschrijdend gedrag, en die daarnaast ook beoogt om medewerkers in de kinderopvang zelf handvatten aan te reiken om de situatie af te wegen en de juiste lijn te volgen.

Atelierkinderen wil dat alle medewerkers vertrouwd zijn met deze vernieuwde Meldcode. Er zal tijdens het teamoverleg voortdurend aandacht aan worden besteed. We willen een veilige opvang zijn. In alle denkbare opzichten.

NB. Beroepskrachten in de kinderopvang hebben geen hulpverlenende rol. Zij kunnen echter wel hulp organiseren rondom een gezin. Hiervoor kan een beroep gedaan worden op samenwerkingspartners van de kinderopvangorganisatie. Beroepskrachten kunnen ouders daarnaast ondersteunen door bijvoorbeeld extra opvang te bieden aan de kinderen en uiteraard kunnen zij aan kinderen een veilige omgeving bieden. De kinderopvang kan van grote toegevoegde waarde zijn aangezien zij goed vinger aan de pols kunnen houden. Zij zien kinderen en ouders immers zeer regelmatig. Onderlinge samenwerking en afstemming tussen sectoren (bijv. met het

onderwijs) is hierbij erg belangrijk. (bron: Protocol kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag voor de kinderopvang, BOINK).

9 Ouders

Wij vinden het contact met ouders zeer belangrijk. Een goed contact tussen ouders en opvang maakt dat kinderen zich veilig voelen want dan is er wederzijds vertrouwen. En transparantie is een voorwaarde voor vertrouwen. Wij brengen ouders dan ook actief op de hoogte van het reilen en zeilen bij Atelierkinderen. Van beleidsstukken tot activiteiten. In de dagelijkse praktijk zien we ouders bij het brengen en halen. Dat moment is er voor een korte overdracht van hoe het met het kind gaat of is gegaan die dag. Naast dit kortere moment is er altijd ruimte voor een gepland gesprek. Dan is er mogelijkheid om dieper op zaken in te gaan. Dit kunnen alle onderwerpen zijn die van belang zijn voor ouders en Atelierkinderen. Dus beleidswijzigingen, activiteitenaanbod tot welzijn van het kind.

De middelen die we gebruiken naast het gesprek zijn email, WhatsApp, telefoon en het prikbord.

De oudercommissie

Atelierkinderen, locatie Verda, heeft een oudercommissie met 3 leden **(op moment van schrijven is er een vacature)**. Wij waarderen het zeer dat zij naast hun drukke leven, tijd vrijmaken om Atelierkinderen te ondersteunen met hun adviezen.

Wij houden hen op de hoogte van en vragen hen advies over:

- de uitvoering van het bieden van verantwoorde kinderopvang
- het pedagogisch beleid
- veiligheid en gezondheid;
- voeding
- openingstijden;
- klachten en klachtenregeling;
- de prijs van kinderopvang.

Zij zijn bereikbaar op ocverda@gmail.com. Er is een reglement opgesteld en met de ouders gedeeld. Ouders krijgen bij de intake een flyer van de oudercommissie.

Overige informatie

Alle overige informatie staat beschreven in onze informatiegids en op de website. Hierin staan verschillende onderwerpen benoemd zoals de manier van inschrijving, betaling en opzegging, openingstijden, contactmomenten met ouders, de afname van extra dagdelen en ruilen, voeding, wat ouders zelf meenemen, verjaardagen, ziekte of verhindering, vakanties, ouderrecht en klachtenprocedure, ook staat daar vermeld waar ouders voor vragen terecht kunnen.

Uitvoeren en evaluatie van het pedagogisch beleid

Beleid bespreken, evalueren en bijstellen- hoe doen wij dat

Een beleidsstuk is een document wat onderhevig is aan verandering. Dat geldt ook voor dit pedagogisch beleid. Om ervoor te zorgen dat het beleid up to date blijft en het beleid regelmatig getoetst wordt aan de praktijk, wordt het beleid 1 a 2 keer per jaar geëvalueerd tijdens een teamvergadering. Daarna gaat het naar de OC zodat ook zij de gelegenheid krijgen om input/ feedback te geven.

Zo bespreken we het beleid cyclisch en stellen het bij als er in de praktijk anders gehandeld wordt. Ook kan het zijn dat de handelswijze van het team aangepast dient te worden naar de handelswijze in het beleid. Zijn er wijzigingen in de wet- en regelgeving vanuit de overheid, dan worden deze wijzigingen tussentijds besproken met het team en vervolgens in het beleid opgenomen. Er is een jaarplanning gemaakt waarin staat opgenomen welk beleidsstuk op welk moment wordt besproken en geëvalueerd. Er worden notulen gemaakt van het overleg.

Waar nodig worden er extra team overleggen ingelast om bijvoorbeeld bepaalde risico's of een voorgevallen situatie te bespreken. Tijdens het overleg wordt de desbetreffende werkinstructie geraadpleegd en weer even opgefrist. Een beleid komt in de praktijk alleen tot zijn recht als alle medewerkers zich erbij betrokken voelen en het beleid uitdragen. Zo blijven we scherp op onze werkwijzen en kunnen we bij veranderingen in de omgeving of situatie direct controleren of het beleid al dan niet moet worden aangepast.

Samenvattend:

We lopen elk document door volgens onze jaarplanning en maken eventuele aanpassing en; we bespreken documenten extra als de actualiteit daar om vraagt.

Protocollen en werkinstructies in de Ateliermap (voorheen Verda-map)

Om pedagogisch beleid bij Atelierkinderen juist op te kunnen volgen en uit te kunnen voeren, volgen we verschillende protocollen en werkinstructies. Op deze manier worden de medewerkers in staat gesteld om het beleid zorgvuldig vorm te geven en uit te voeren op onze locatie.

In de map op locatie liggen de volgende stukken ter inzage voor ouders en team:

Werkinstructie Veiligheid

Werkinstructie Ongevallen

Werkinstructie Vermissing

Werkinstructie Ziekte, medicatieverstrekking en medisch handelen

Werkinstructie Voeding

Werkinstructie Voedselhygiëne

Werkinstructie hygiëne

Werkinstructie Persoonlijke hygiëne en bedrijfshygiëne

Werkinstructie foto- & videogebruik

Protocol Op pad

Afspraken rond de corona-pandemie.

Werkinstructie Omgaan met nieuwsberichten.

Protocol Spelen in en om water.

Anti-pest beleid

Atelierkinderen Meldcode 'kinder mishandeling en grensoverschrijdend gedrag' voor de kinderopvang van Boink, versie 2019.

Informatieboekje.

Klachtenreglement.

Dit beleidsplan is geldig tot de nieuwe versie. Bij voorkeur wordt deze 1x per jaar geactualiseerd.

Inzet Pedagogisch beleidsmedewerker/Pedagogisch coach

Volgens de wet IKK (Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang) is het verplicht dat op alle kinderopvangorganisaties gewerkt wordt aan het coachen van pedagogisch medewerkers in de praktijk en het bijwerken en in de praktijk brengen van het pedagogisch beleid. Er is een minimaal aantal uren per jaar vastgesteld voor het werken aan het pedagogisch beleid en een minimaal aantal uren per jaar voor het coachen van de pedagogisch medewerkers. Hiervoor is een rekenformule opgesteld: $(50 \text{ uur} \times \text{het aantal kindercentra} = \text{aantal beleidsuren}) + (10 \text{ uur} \times \text{aantal fte beroepskrachten} = \text{aantal coachuren})$.

Het daadwerkelijke aantal coaching uren per medewerker, de nadere invulling en werkwijze van de coaching is niet vastgelegd in de wet- en regelgeving en kan per kinderopvangondernemer en pedagogisch medewerker verschillen.

De invulling van deze uren staan in een apart plan omschreven. Er is met Marleen Mol van Passie voor Pedagogiek afgesproken dat zij ons komt coachen op de interactievaardigheden. Wij hebben met Jessie Overmaat de afspraak dat zij ons komt coachen op het gebied de inbedding van de antroposofie en het observeren van de kinderen met een antroposofische bril. Deze uren worden per jaar inhoudelijk verantwoordt richting de GGD-inspectie.

De invulling van de uren van de pedagogisch beleidsmedewerker moet uit de volgende punten bestaan:

- Het aanpassen, bijwerken en actueel houden van het pedagogisch beleid.
- Het ontwikkelen, vertaalslag maken naar de praktijk en bewustwording realiseren op pedagogische praktijk volgens het pedagogisch beleid binnen de organisatie.
- Tijdens teamtrainingen zal er invulling geven worden aan de koppeling tussen het beleid en de praktijk.
- Naar aanleiding van de input vanuit het team tijdens deze teamtraining zal het beleid mogelijk verder aangescherpt worden met aanvullende voorbeelden.
- Het doen van audits op locatie.

Voor de invulling van de uren voor de pedagogisch coach zijn de volgende punten bepaald:

Ondersteunen en begeleiden met als doel het verhogen van de pedagogische kwaliteit van de dienstverlening/ werkzaamheden ofwel het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerker. Doormiddel van coaching op de groep worden de pedagogisch medewerkers in de praktijk gecoacht en ondersteunt bij het op de juiste wijze uitvoeren van het Pedagogisch beleid. Tijdens coaching on the job maakt de coach de pedagogisch medewerkers bewust van de inhoud van het pedagogisch beleid en spiegelt deze inhoud met de waargenomen pedagogische handelingen. In dit proces worden ook de 6 interactievaardigheden meegenomen. Door aan te sluiten bij de huidige situatie en de hulpvraag van de pedagogisch medewerker levert de coach een bijdrage aan de professionalisering en de pedagogische ontwikkeling van de pedagogisch medewerker.

Haarlem, 2025

Jasmijn Mulder
Eigenaar Atelierkinderen

Sociale Kaart Atelierkinderen Haarlem

POLITIE: ALARMNUMMER 112

GGD Algemeen nummer: 023 515 9500 info@ggdkennemerland.nl Klant Contact Center Corona 023-7891631 JGZ: Jeugdgezondheidszorg: 023 789 1777 IZB Infectieziekten: Tel: 023-7891612 (24 uur per dag) e-mail : ggd.infectieziekten@ggdkennemerland.nl	Crisisdienst Regionale Bureau Jeugdzorg (bij noodsituaties, zien < 24 uur) Crisisdienst binnen kantoortijden: (023) 518 7450 Crisisdienst buiten kantoortijden: (023) 583 7480
Politie (ook sociale jeugd- zedenzaken) regio Kennemerland Telefoonnummer: 0900-8844 Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling voor de branche kinderopvang 38	Veilig Thuis Advies en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling www.vooreenveiligthuis.nl BEL GRATIS: 0800-2000 (dag en nacht, ook in het weekend) 088 – 8006200

Algemeen Maatschappelijk Werk regio Haarlem Kontext Haarlem Centrum Bezoekadres: Oostvest 60 2011 AK Haarlem Telefoon: 023-5698868	Bureau Jeugdzorg Noord-Holland Bezoekadres: Kenaupark 30 Haarlem Postadres: Postbus 5247, 2000 CE Haarlem Telefoonnummer: tel 023-517 33 50 Homepage: www.bjznh.nl
Centrum Jeugd&Gezin: Telefoonnummer: 088-9958484 www.cjghaarlem.nl	Vertrouwensinspecteurs van de Inspectie van het Onderwijs: Postbus 2730 3500 GS Utrecht Klachtmeldingen 0900 1113111 www.onderwijsinspectie.nl/